

Az igaz virul majd, mint a pálma,
és terebélyesedik, mint a Libanon
cédrusa.

Az Úr házában vannak elültetve,
Istenünk udvaraiban virulnak.

Zsolt 92, 13–14

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

LXXX. évf. 41. • (3972.)
2024. október 13. • Ára 420 Ft

Boldog nép, melyet az Úr formál

A Nagymarosi Ifjúsági Találkozó ötven évét ünnepelték

Fél évszázaddal ezelőtt kezdődött a Nagymarosi Ifjúsági Találkozók sorozata, a „lelki erőmű”, amely a magyar Egyház legrégebb óta működő országos ifjúsági rendezvénye. Az október 5-ei jubileumi találkozón Gáspár István szolnok-belvárosi plébános és Orosz István görögkatolikus pap beszélt az ünnepéről, Fábray Kornél esztergom-budapesti segédpüspök pedig a szentmise főcelebránsa volt.

A borús idő ellenére nagyon sokan eljöttek a jubileumi találkozóra, és nem csak a mai tizen-huszonevesek, hiszen Nagymaros az elmúlt ötven év alatt több nemzedék meghatározó hitelményévé, fontos egyháztapasztalatává, a hűség jelévé vált. „Boldog a nép, amely tud ünnepelni” (Zsolt 89,16) – ezzel a mottóval rendezték meg a hálaadással teli, egyszersmind a jövőre nyitott évfordulós rendezvényt, amelynek része volt az immár harmincöt éve működő Gyerekmáros születésnapjának megünneplése is.

A zenés napindítón a sülysápi Imádság Háza zenekar szolgált, és imába foglalt elmélkedéseket mondott Dobszay Benedek OFM, a találkozó szervező stábjának tagja. A ferences szerzetes örömmel és gondokkal, a valóság teljességével szembe-

néző, mégis hálátelt fohászokkal szólította meg az Urat: „nem akarunk előtted jól neveltek lenni, csupán azok, akik vagyunk, örömeinkkel, áldozatvállalásainkkal, gyöngeségeinkkel és bukásainkkal együtt (...), megvallva, hogy te vagy a szabadító (...), hálát adva Egyházunkért, amely éltet minket és mások megbotránkoztat. (...) Segíts, hogy ne csak a múltba nézzünk, hanem itt és most reményre és öröme találjunk! (...) A te inspirációd volt, hogy a nagymarosi találkozó létrejöhessen, amikor semmi esély nem volt erre. (...) Te akkor is tudsz közösséget formálni, amikor nincs bennünk remény, a sebekből is életet tudsz fakasztani. (...) Sok ajándékért, döntésért, papi-szerzetesi hivatásért vagy házasságért adhatunk hálát, amely Nagymarosról indult, add, hogy ajándékaidat a jövőben is megtapasztalhassuk!”

Dobszay Benedek OFM a jubileumi találkozót felvezető gondolataiban elmondta: valójában 1971-ben tartották meg az első alkalmat, akkor még Kismaroson, s a rendezvény később, az ottani templomot kinöve került át Nagymarosra. „Fél évszázad elteltével pedig most van mit ünnepelünk. Ünnepeink arról szól, hogy nem egy szürke, homogén massa az élet, a világ, hanem Isten a középpontja, ő alkotta.

(Folytatás a 3. oldalon)

Fotó: Tibély Gergely

Fatima-est
október 13-án
a Szent István-
bazilikában

Részletek
a 12. oldalon

Boldog Károly-díjat kapott
Kuzmányi István lapunk
igazgató-főszerkesztője
5. oldal

Német László belgrádi érsek
az új bíborosok közt
6. oldal

Atadták a felújított
váci székesegyházat

(Bővebben a 7. oldalon)

Ferenc pápa

Szégyenkezve kérünk bocsánatot bűneink miatt

A Szentatya október 1-jén, kedden 18 órakor bűnbánati virrasztást vezetett a Szent Péter-bazilikában a Püspöki Szinódus XVI. Rendes Közgyűlésének második ülészakát előkészítő lelkigyakorlat lezárásaként. Hét bíboros olvasta fel a bocsánatkéréseket az Egyház hét „főbűnéért”: a szexuális bántalmazásokért és a hatalommal való visszaélésekért; a migránsokkal szembeni közömbösségért; a békével, a nővel, az öslakos népekkel szemben elkövetett bűnökért; az egyházi tanítás bántalmazásra való használatáért és a meghallgatás hiányáért.

Három érintett személy megrendítő tanúságtétele is elhangzott a bazilikában: egy pap által elkövetett erőszak áldozatának, egy hajótörést szenvedőnek és egy, a szíriai háborút túlélőnek a vallomása. Az alábbiakban Ferenc pápa teljes beszédének fordítását közzétesszük.

(Folytatás a 2. oldalon)

Merjünk beszélni az érzéseinkről!

Negyvenéves a hazai Házás Hétvége

A magyarországi Házás Hétvége mozgalom a közelmúltban nagyszabású rendezvényvel ünnepelte létrejöttének negyvenedik évfordulóját. A nemzeti felelős házaspár 2022 óta Körmenyi Gábor és Zsófia. Budapesten laknak, 1993 óta házastársak. Három gyermekük született és eddig ugyancsak három unokájuk. Kislányukat tizennyolc éves korában elvesztették egy dagados betegség következtében. Budapesten, az angyalföldi Kávészünet kávézóban beszélgettünk.

Körmenyi Gábor és Zsófia a Házás Hétvége mozgalom nemzeti felelősei

– Mióta állnak kapcsolatban a Házás Hétvégével?

Körmenyi Gábor: 2001-ben vetünk részt az első hétvégén, ettől kezdve aktív tagok vagyunk a közösségben.

Körmenyi Zsófia: Egy baráti házaspár hívott el minket erre az alkalomra. Úgy tudtuk, hogy ez egy lelkigyakorlat lesz. Arra nem számítottunk, hogy ennyire rólunk szól majd, és hogy ilyen erősen tudunk kettőnkre koncentrálni. Kiemelkedő mozzanata volt ez a házasságunknak. Akkor nyolc éve voltunk házastársak, a harmadik gyermekünket vártuk. Túl voltunk már egy

válságon, úgy éreztük, viszonylag jó házasságban élünk, de a Házás Hétvége új irányba vitte a kapcsolatunkat, új lendületet adott neki.

– Miben mutatkozott meg ez?

K. G.: Megismerkedtünk egy újfajta kommunikációs módszerrel, amelynek lényege az érzéseink megosztása a társunkkal. Mindig oda kell figyelni egymásra, nem szabad hagynunk, hogy a párbeszédünk felületes kérdésekből és válaszokból álljon, a lélek mélyéig kell hatolnunk.

(Folytatás a 9. oldalon)

ISSN 0133-1205

24041

9 770133 120548

Szegyenykezve kérünk bocsánatot bűneink miatt

(Folytatás az 1. oldalról)

Kedves Fivérem és Nővérem!
Ahogy *Sirákok könyve* emlékeztet bennünket, „a szegények imája átható a felhőkön” (Sir 35,17). Mi itt az Atya irgalmának bocsánatkérő koldusai vagyunk. Az Egyház mindig a lélekben szegények és a bocsánatkérő bűnösök Egyháza, nem csak az igazak és a szentek Egyháza, ellenkezőleg: a magukat szegénynek és bűnösnek valló igazaké és a szenteké. Le akartam írni a bocsánatkéréseket, melyeket a bíborosok felolvastak, mert szükség volt arra, hogy főbűneinket nevükön nevezzük, melyeket mi takargatunk vagy túlságosan választékos szavakkal említettünk.

A bűn mindig sebet ejt a kapcsolatokon: az Istennel való kapcsolatunkon és a testvéreinkkel való kapcsolatunkon. Nővérem, fivérem, senki sem üdvözlöl egyedül, de ugyanígy igaz az is, hogy egyvalaki bűne sokakra kihat: ahogyan a jóban minden kapcsolatban áll mindennel, úgy a rosszban is. Lényegénél fogva hitében és evangéliumhirdetésében az Egyház mindig kapcsolati Egyház, és csak a beteg kapcsolat meggyógyításával válhatunk szinodális Egyházzá. Hogyan lehetnénk hitelesek küldetésünkben, ha nem ismerjük be hibáinkat, és nem hajolunk le, hogy begyógyítsuk a bűneinkkel okozott sebeket?

A sebek begyógyítása az általunk elkövetett bűnök megvallásával kezdődik. A *Lukács evangéliumából* vett példabeszéd, melyet hallottunk, két embert mutat be, egy farizeust és egy vámost. Mindketten imádkozni

mennek a templomba. Az egyik a fejét felszelve áll, a másik a szemét lesütve hátul marad. A farizeus betölti a teret tekintetek vonzó természetével, példaképként imponál. Azt hiszi, imádkozik, pedig valójában önmagát ünnepli, kérészetű magabiztosságával leplezi gyarlóságait. Mit vár Istentől? Jutalmat vár érdemeiért, így megfosztja magát az üdvösség ingyenességének meglepetésétől, olyan istent fabrikál magának, aki nem tehet mást, mint hogy aláírja a feltételezett tökéletességről szóló tanúsítványt.

A meglepetéstől elzárkózó ember minden meglepetéstől elzárkózik. Egészen magába zárkózik, elzárkózik az irgalmasság nagy meglepetése elől. Egója nem ad teret semminek és senkinek, még Istennek sem. Hány-szor viselkedünk így az Egyházban? Hány-szor foglaltuk el az egész teret mi is, a szavainkkal, az ítéleteinkkel, a titulainkkal, azzal a meggyőződésünkkel, hogy csak érdemeink van? S így állandósítjuk azt, ami akkor történt, amikor József és Mária – méhében Isten Fiával – a befogadás ajtajain kopogtattak. Jézus így jászolban születik, mert – ahogy az evangélium mondja – „nem volt hely számukra a szálláson” (Lk 2,7). Ma olyanok vagyunk mindannyian, mint a vámos lesütjük és le akarjuk sütni a szemünket, szegyenkezünk és szegyenkezni akarunk bűneink miatt.

Hozzá hasonlóan hátul maradunk, felszabadítjuk az önhittségünk, kép-mutatásunk és gögünk által elfoglalt teret. Mondjuk ki ezt mi, püspökök, papok, szerzetesek is: felszabadítjuk

az önhittségünk, kép-mutatásunk és gögünk által elfoglalt teret. Nem hívhatnánk segítségül Isten nevét, ha nem kérnénk bocsánatot fivéreinktől és nővéreinktől, a földtől és az összes teremtménytől. Elkezdjük a szinódusnak ezt a szakaszát. De hogyan is lehetnénk szinodális Egyház kiengesztelődés nélkül? Hogyan állíthatnánk, hogy együtt akarunk járnunk, ha nem bocsátunk meg és nem kérünk bocsánatot, ami helyreállítja a Krisztusban való közösséget? A kért és megadott bocsánat új egyetértést hoz létre, melyben a különbözőségek nem állnak szemben egymással, a farkas és a bárány együtt tudnak élni (vö. Iz 11,6) – micsoda bátor kép ez Izajástól!

A rossz és az ártatlanok szenvedése láttán azt kérdezzük: hol vagy, Uram? De a kérdést magunknak is fel kell tennünk, és meg kell kérdeznünk, mekkora a felelősségünk abban, amikor nem tudjuk megállítani a jóval a rosszat. Nem hishetjük, hogy egyre kegyetlenebbé váló erőszak szításával oldhatjuk meg a konfliktusokat, nem hishetjük, hogy fájdalom okozásával válhatjuk meg magunkat, nem hishetjük, hogy a másik halálával nyerhetjük el az üdvösséget. Hogyan hajszolhatunk olyan boldogságot, amelyért fivéreink és nővéreink boldogtalanságának árával fizetünk? És ez minden-kire vonatkozik, mindenkire: világi hívőkre, szerzetesekre, mindenkire!

A szinodusi közgyűlés kezdetének előestéjén bűneink megvallása jó alkalom arra, hogy helyreállítsuk a bizalmat az Egyházon belül és visszazerezzük az Egyház iránti bizalmat,

a hibáink és bűneink által megtört bizalmat, s elkezdjük begyógyítani a még vérző sebeket, szétszakítva „a gonoszság láncait” (Iz 58,6). Ezt mondjuk az Adsumus imában, amellyel a holnapi szinódust kezdjük: „Bűneink óriási súlya terhel bennünket.” Nem szeretnénk, ha ez a teher lassítaná Isten országának útját a történelemben. Mi kivettük a részünket a hibákból is. Folytatjuk a küldetést, amennyire tudjuk, de most hozzátok, fiatalokhoz fordulunk, akik tanúságtételt vártok tőlünk, és bocsánatot kérünk tőletek is, ha nem voltunk hiteles tanúk.

És ma, a missziók védőszentjének, a Gyermeke Jézus Jézusról nevezett Szent Teréznek a liturgikus emléknepjén kérjük az ő közbenjárását! (Rövid csendet tartanak, mindenki feláll, és le-hajlja a fejét.)

A Szentatya a következő imával folytatja: „Mennyei Atyánk, annak tudatában gyűltünk itt össze, hogy szükségünk van szerető tekintetedre. Kezünk üres, csak annyit tudunk befogadni, amennyit te adsz nekünk. Bocsánatot kérünk minden bűnünkért! Segíts helyreállítani hűtlenségünkkel eltorzított arcodat! Szegyenkezve kérünk bocsánatot mindazoktól, akiket bűneink megsebeztek. Add meg nekünk az őszinte bűnbánat bátorságát a megtéréshez! Ezt kérjük, és a Szentlelket hívjuk segítségül, hogy töltsen be kegyelmével az általad teremtett szíveket, a mi Urunk, Jézus Krisztus által. Mindannyian bocsánatot kérjük, mert mindannyian bűnösök vagyunk, de mindannyian remélünk a te szeretetedben, Urunk! Ámen.”

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican Media

Hét bíboros olvasta fel a Szentatya által írt bocsánatkéréseket október 1-jén a Szent Péter-bazilikában a Püspöki Szinódus XVI. Rendes Közgyűlésének második ülészakát előkészítő lelki gyakorlatot lezáró szertartáson. A bocsánatkérések teljes szövegének fordítását közöljük.

Oswald Gracias bíboros, Mumbai érseke (India)

Bocsánatot kérek az Atyától, és szegyenkezem a bátorság hiányának bűne miatt, annak a bátorságnak a hiánya miatt, amely szükséges a népek és nemzetek közötti béke kereséséhez, az emberi élet végtelen méltóságának elismeréséhez, annak minden szakaszában, a születéstől az öregkorig, különösen a gyermekek, a betegek, a szegények esetében, a jogért, hogy munkájuk, földjük, otthonuk, családjuk, közösségük legyen, ahol szabadon élhetnek, valamint annak értékéről, amit a táj és a kultúra jelent a bolygó minden részén. A béke megteremtéséhez bátorság kell: igent kell mondani a találkozásra, és nemet a konfrontációra; igent az egyezmények tiszteletben tartására, és nemet a provokációra; igent az őszinteségre, és nemet a kétszíniségre. Minden hívő nevében bocsánatot kérek azoktól, akik ma születnek és akik utánunk fognak megszületni, a jövő nemzedékeitől, akik kölcsonbe adták nekünk ezt a világot, és akiknek joguk van ahhoz, hogy egy nap egyetértésben és békében lakják azt. Még súlyosabb a bűnünk, ha a háború és a megkülönböztetés igazolására Isten nevét hívjuk segítségül. Bocsáss meg nekünk, Urunk!

Michael Czerny SJ bíboros, az Átfogó Emberi Fejlődés Dikasztériumának prefektusa

Bocsánatot kérek, és szegyenkezem amiatt, amit mi, hívők is tettünk, hogy a teremtést kertből sivatagba változtattuk, saját kedvünk szerint manipulálva; és amiatt is, amit nem tettünk meg ennek megakadályozására. Bocsánatot kérek és szegyenkezem azért, amikor nem ismertük el minden emberi személy jogát és méltóságát, diszkrimináltuk és kizsákmányoltuk őket – különösen az őslakos népekre gondolok –, és amikor bűnrészesek voltunk olyan rendszerekben, amelyek támogatták a rabszolgaságot és a gyarmatosítást. Bocsánatot kérek és szegyenkezem azért, amikor részt vettünk és részt veszünk a közöny globalizációjában olyan tragédiák láttán, amelyek sok migráns számára a tengeri útonalakat és az országok közötti határokat a remény útjából a halál útjává változtatják. A személy értéke mindig előrelőbb a határok értékénél. Ebben a pillanatban hallok Isten szavát, aki mindannyiunktól kérdezi: „Hol a te

testvéred? Hol a te nővéred?” Bocsáss meg nekünk, Urunk!

Seán Patrick O'Malley OFM-Cap bíboros, Boston nyugalmozott metropolita-érseke (USA)

Bocsánatot kérek és szegyenkezem minden alkalomért, amikor mi, hívők bűnrészesek voltunk vagy közvetlenül elkövetettünk lelkiismereti, hatalmi és szexuális visszaéléseket. Mennyi szegényt és fájdalmat érek, amikor különösen a kiskorúakkal és a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyekkel szemben elkövetett szexuális visszaélésekre gondolok, amelyek ellopták az ártatlanságot és megszentelést lenítették a gyengék és védtelenek szentségét. Bocsánatot kérek és szegyenkezem amiatt, amikor a fölszentelt szolgálati hivatal és az Istennek szentelt élet állapotát a bűnösökkel szemben elkövetésére, biztonságban és védelemre magunkat, miközben ördögien kihasználtuk a kicsiket és a szegényeket. Bocsáss meg nekünk, Urunk!

Kevin Joseph Farrell bíboros, a Világiak, Család és Élet Dikasztériumának prefektusa

Bocsánatot kérek az Egyház minden tagja nevében, különösen a férfiak nevében, és szegyenkezem, valahányszor nem ismertük el és nem védjük meg a nők méltóságát, amikor nemává és alárendeltté tettük őket, és nemritkán kihasználtuk őket, különösen a szerzetesi életben. Bocsánatot kérek és szegyenkezem minden alkalomért, amikor ítélkeztünk és elítéltünk, mielőtt figyeltünk volna a családok törekvésére és sebeire. Bocsánatot kérek és szegyenkezem minden alkalomért, amikor elraboltuk a reményt és a szeretetet a fiatal generációktól, amikor nem értettük meg a növekedés finom átmeneteit, az identitás kialakulásának nehézségeit, és nem voltunk hajlandók áldozatot hozni azért, hogy kifejezhessék tehetségüket és szakértelmüket, méltó munkát találjanak és igazságos bért kapjanak. Bocsánatot kérek és szegyenkezem minden alkalomért, amikor inkább a bosszút választottuk, ahelyett, hogy az igazságosság keresésére törekedtünk volna, magukra hagytuk a vétkeseket a börtönökben, és alkalmaztuk a halálbüntetést. Bocsáss meg nekünk, Urunk!

Cristóbal López Romero SDB bíboros, Rabat érseke (Marokkó)

Bocsánatot kérek az Egyház minden tagja nevében, és szegyenkezem azért, amikor elfor-

dítottuk a fejünket a szegények szentsége előtt, inkább magunkat és az oltárt díszítve bűnös értékekkel, amelyek elvették a kenyeret az éhezőkötől. Bocsánatot kérek és szegyenkezem a tunyaság miatt, amely megakadályoz bennünket abban, hogy elfogadjuk a hívást, hogy a szegények szegény Egyháza legyünk, és amely arra bír bennünket, hogy engedjük a hatalom csábításának, az első helyek és a dicső címek hízelgésének. Bocsánatot kérek és szegyenkezem azért, amikor elrejtőzünk belső köreinkben, védve magunkat saját egyházi tereinkben, amelyek az autoreferencialitás betegségében szenvednek, és ellenállunk a külvilágba való kilépésnek, elhanyagolva a küldetést a földrajzi és egzisztenciális perifériákon. Bocsáss meg nekünk, Urunk!

Víctor Manuel Fernández bíboros, a Hittani Dikasztérium prefektusa

Bocsánatot kérek és szegyenkezem minden alkalomért, amikor az Egyházban, különösen mi, pástorok, akiket azzal a feladattal bíztak meg, hogy testvéreinket és nővéreinket a hitben megerősítsük, nem voltunk képesek megőrizni és hirdetni az evangéliumot mint az örök újdonság élő forrását, „indoktrinálva” azt, és kockáztattuk, hogy halott kövek halmazává redukáljuk, amelyeket másokra dobálunk. Bocsánatot kérek és szegyenkezem minden alkalomért, amikor doktrinális igazolást adtunk embertelen igazságmódokra. Bocsánatot kérek és szegyenkezem, amikor elfor-

nak, hogy az igazság felszabadít, amikor akadályoztuk Jézus Krisztus igazságának különböző jogos inkulturációit, aki mindig a történelem és az élet ösvényein jár, hogy megtalálja azokat, akik hűséggel és örömmel akarják követni őt. Bocsánatot kérek és szegyenkezem az olyan cselekedetekért és mulasztásokért, amelyek megakadályozták és még mindig megnehezítik a keresztény hit egységben való helyreállítását és az egész emberi faj hiteles testvériségét. Bocsáss meg nekünk, Urunk!

Christoph Schönborn OP bíboros, Bécs érseke (Ausztria)

Bocsánatot kérek és szegyenkezem az akadályokért, amelyeket egy valóban szinodális, szimfonikus Egyház felépítése útjába állítunk, amely tudatában van annak, hogy ő Isten szent népe, amely együtt jár, elismerve a közös keresztelési méltóságot. Bocsánatot kérek és szegyenkezem minden alkalomért, amikor nem hallgattunk a Szentlelkekre, inkább magunkra figyeltünk, védve olyan véleményeket és ideológiákat, amelyek sértik mindannyiunk Krisztusban való közösségét, a közösséget, amelyet az idők végén az Atya vár. Bocsánatot kérek és szegyenkezem azért, amikor a tekintélyt hatalommá alakítottuk, elfojtva a sokszínűséget, és nem hallgattuk meg az embe- reket, megnehezítve sok testvérünk és nővérünk részvételét az Egyház küldetésében, elfeledve, hogy mindannyian arra vagyunk hivatottak a történelemben, hogy a Krisztusban való hitben a Szentlelkek egyetlen templomának élő köveivé váljunk. Bocsáss meg nekünk, Urunk!

Forrás: Vatican News olasz nyelvű szerkesztősége
Fotó: Vatican Media
Fordította: Hollósi Judit

Boldog nép, melyet az Úr formál

A Nagymarosi Ifjúsági Találkozó ötven évét ünnepelték

(Folytatás az 1. oldalról)

A múltba nézünk, és a szívünkben ott a hála; ezáltal tudjuk meg, hogy kik vagyunk, s mi az, amire építhetünk. Megtanulunk bízni Istenben, aki oly sok ajándékot adott nekünk, és megtanulunk elengedni, bocsánatot kérni, az Úr akaratában megnyugodni: »így volt jó«.

A hívős időben a fiatalokat megmozgató tánc után az ünnep titkáról szóló főelőadást Orosz István görögkatolikus pap és Gáspár István szolnok-belvárosi plébános (aki 1997 óta a nagymarosi szervező stáb tagja) tartotta. Orosz István hangsúlyozta: az ember keresi a boldogságot, és valamit meg is tapasztalhat belőle az ünnepben. A keresztény ünnep azonban nem lehet Isten nélküli, Szentháromság nélküli. A világ inkább az egziszt, a pillanatnyi jó érzést, a kapcsolódást keresi az ünnepben. Az

ta meg, „hogy annak örüljek, amim van”. Megismert egy teljesen lebénult öt éves kislányt, akinek az édesanyja egy alkalommal már nem bírta tartani magát, s elsírta magát a gyermeke ágya mellett. A kislány azt mondta neki: „Ne sírj, a szívem még ép, tud téged szeretni!”

Gáspár István az előadása végén arra kérte a fiatalokat, vizsgálják meg az életüket, és engedjék el mindazt, ami nem számít, de amin nap mint nap csüngenek. Végül egy sokatmondó történettel buzdította őket a tanúságtételre: „Egy keresztény miszionárius megkérdezte Gandhitól, mit tegyen, hogy a hinduk megtérjenek. Mahatma azt mondta: »Nézz, a rózsza nem tesz mást, csak illatozik. Menjen, illatozza az ön Krisztusát, és az emberek meg fogják érteni, kicsoda ő!«” A főelőadás után szentsegítmény következett. Később a nagymarosi plébániakertben az ifjú-

olyan sok fiatal jött el az alkalomra, hogy nem fértek be a kismarosai templomba. Nagymaroson ez idő tájt Horváth István esperes volt a plébános, Balás Béla és Kerényi Lajos voltak a káplánok.

A nagymarosi fiatalok kérésére Horváth István plébános vállalta a pártállami diktatúra nemtetszését, végzálását, tartotta a hátát, és befogadta a találkozó résztvevőit. A fiatalok nyelvén megszólaló gitáros énekek mellett kiemelten fontos volt, hogy az akkortájt Nagymaroson és környékén szolgáló káplánok – Balás Béla (Beton atya), ma nyugalmazott kaposvári megyéspüspök; Kerényi Lajos, Sebők Sándor – megérezve a fiatalok lelki-szellemi szomjúságát, a Szentlélektől ihletett beszédekkel, elmélkedésekkel tették még vonzóbbá a zenés együttléteket.

Az idei őszi, jubileumi nagymarosi találkozó Kemenes Gábor atya tanúságot tett a lelkesedéssel, Lélek-tapasztalatokkal teli hőskorról, Beton atyával való barátságáról, s röviden utalt az akkori körülményekre, a templom közelében parkoló rendőrautókban figyelő, (le)hallgató állambiztonságiakra is. (Az emlékek felelevenítésekor többször elhangzott, hogy a Nagymaros első éveit dokumentáló legjobb fotók minden bizonnyal az állambiztonsági levéltárban találhatók.)

Kemenes Gábor a jelenre tekintve hálával, örömmel mondta: „az év-tizedek során a

Egy új generáció viszi tovább a hit lángját Nagymaroson

jéről szólva többek közt megemlítette: Nagymaros még olyan nehézségek árán is megmaradt, hogy a kommunista vezetés a Hit Gyülekezete és a Jehova Tanúi néhány tagját is elküldte a találkozókra, azt várva tőlük, hogy egyesével „térítsék meg” a fiatalokat, magyarárn bomlazzanak.

Marton Zsolt váci megyéspüspök az elhangzottakhoz hozzáfűzte, hatalmas élmény számára, hogy ő, aki kiskamaszként láthatta-hallhatta Nagymaros emblemikus lelkipásztorait, hőseit, szervezőit, immár papként meghívást kapott közéjük a szervező stábra, s most váci főpásztorként mint házigazda köszönheti őket. Dobszay Benedek felolvasott egy hosszú névsort, azok neveit, akik segítették a nagymarosi találkozók szervezését, háttér munkáit. Külön köszönettel szólt a piros pólós fiatalokról, akik fontos koordináló szerepet töltek be a mostani rendezvényen is.

a nagymarosi templomban folytatódott kerekasztal-beszélgetés keretében (erről később közlünk összeállítást – a szerk.). Délután Simon Dávid győri egyházmegyes pap mondta el tanúságtételét a függőségek, szenvedélybetegségek okozta súlyos lelki pusztításról és Jézus szabadításáról.

A szentmise előtt még a Pápmobil egyesített zenekara tartott énekpróbát, s a szertartás kezdetére megtelt a plébániakert. Dobszay Benedek OFM egy-egy nagymarosi pólót ajándékozott a misére bevonuló, együtt celebráló püspököknek, a Magyar Katolikus Püspöki Konferenciának (MKPK) pedig egy fotóalbumot az elmúlt ötven év nagymarosi találkozóiról. A szertartás főcelebránsa Fábry Kornél esztergom-budapesti segédpüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia ifjúsági felelőse volt. Vele koncelebrált Palánki Ferenc debrecen-nyíregyházi püspök (aki korábban töltötte be ugyanezt a hivatalt az MKPK-nál), Beer Miklós nyugalmazott váci megyéspüspök, akinek „Nagymaros az otthona”, és a házigazda, Marton Zsolt váci megyéspüspök.

Az ünnepen külön köszöntötték Kőrmendy Miklóst, aki negyvenkét éve biztosít stabil orvosi háttérrel, ügyeletet a találkozókon. Fábry Kornél homíliájában megszólított azokat, akik ötven évvel ezelőtt is itt voltak, az „ősatyákat”, s azokat is, akik most először vettek részt a találkozón. Emlékező, egyúttal a jövőre tekintő, humorral fűszerezett beszédében a keresztény élet nehézségeiről, gyümölcsseiről, a hűségéről szólt, és buzdította a fiatalokat: „ne váljatok kaméleonná, beleolvadva a környezetbe, hanem az Úr segítségét kérve legyetek az öröm és a béke jelvé, hogy lássák rajtatok, Jézushoz tartoztok!”

A záróáldás előtt levő Brückner Ákos Előd ciszterci szerzetesnek az ünnepi találkozóra írt üzenetét, majd fáklyás sorfal előtt bevonultak a születésnapos – harmincöt éve működő – Gyerekmáros résztvevői: több mint háromszáz gyermek. Átadták ajándékokat és elénekelték himnuszukat a jubiláló Nagymarosnak. Ezután hálaadó közös éneklés kezdődött, majd az idősebb papi nemzedék ünnepélyes keretek közt fáklyákat nyújtott át a fiatal szervezőknek, annak jeleként, hogy őrizzék és vigyék tovább a fél évszázaddal ezelőtt az Úr által meggyújtott tüzet, érezze a felelősséget a találkozó jövőjéért.

Fábry Kornél püspök megragadta az alkalmat, és rendhagyó gesztussal arra biztatta a jelen lévő fiatalokat, hogy ne hátráljanak meg, ha Isten papnak hívja őket, majd áldását adta a találkozó minden résztvevőjére. A mise után estebe nyúló közös énekléssel és táncral folytatódott a jubileumi Nagymarosi Ifjúsági Találkozó a Pápmobil egyesített zenekar szolgálatával.

Kőrössi László

Fotó: Pesti Dóra, Tibély Gergely

Dobszay Benedek OFM és Marton Zsolt váci püspök mellett a találkozó hőskorának tanúi

Istennel való ünnepléssel azonban új dimenzió kerül az életünkbe: az Úr a szent-ségek által – a házasságban is – be akar kapcsolni minket országába.

A kegyelem nem valami, hanem Jézus maga. Az ünnep maga a kairosz: azt jelenti, Istennel vagyok; ha Krisztust veszem magamhoz, az örök életet veszem magamhoz. Amikor ünneplünk, azt tudatosítjuk, hogy „benne élünk, mozgunk és vagyunk” (ApCsel 17,28). A kairosz az örök élet előíze, olyan, mint egy jó beszélgetés, jó olvas-

A születésnapos Gyerekmáros háromszáz résztvevője érkezik a nagymarosi szentmisére

mány, játék, amibe belefeledkezem, a szerelem, a házasság, mindaz, ami elővételez valamit Isten országából.

Gáspár István előadásában kifejtette: „Nagymaros nem emberi sikertörténet, hanem Isten műve, a mennyország előíze. Valami módon a pártállami időszak vértanúinak vére is itt van ebben a plébániakertben. Aki pedig most először jött ide, beleszólt egy családba, ahol szükség van rá.” Ne azt nézzük, hogy mi hiányzik, az Úrtól már mindent megkaptunk – folytatva az előadót. Egy történettel mutatta meg, hogy az életünk tele van csodákkal, lépten-nyomon tetten érhető benne Isten, aki értünk munkálkodik, mert terve van az életünkkel, s ez felszabadító, gyógyító, hálaadásra készítet.

Több mint tíz éven át foglalkozott értelmi fogyatékosokkal, tőlük tanul-

sági találkozó hőskorának néhány tanújával beszélgetett Dobszay Benedek OFM.

Kemenes Gábor atya, Kerényi Lajos piarista szerzetes, valamint a keresztény könnyűzene doyenje, Sillye Jenő és felesége, mellettük a szervezésben öt évtizede részt vevő Hadi Ferenc és felesége (a Hadi családdal készült interjúkat előző lapszámunkban olvashatták – a szerk.) a kezdetekről és Nagymaros jelentőségéről osztották meg gondolataikat két-három perces, személyes emlékezéseikben.

A Nagymarosi Ifjúsági Találkozók kezdete egészen 1971-ig nyúlik vissza, amikor Sillye Jenő és barátai Major Sándor plébános meghívására elkezdtek zenés lelkinapokat tartani Kismaroson a Dunakanyar ifjúsági közösségeinek. Kis idő elteltével

Lélek kivirágzott Nagymaroson, újabb és újabb generációkat hív ide”. Hadi Ferenc megköszönte Sillye Jenőnek, hogy általa megérthették, átélhették: egy szál gitárral a kézben, énekelve is lehet imádkozni.

Sillye Jenő pedig azt hangsúlyozta: „Van miért hálát adnunk! Kaptunk az Úristentől hivatást!” Mint mondta, „Kis kölyökként megtanultam gitározni, a feleségemmel, Julcsikával fiatal házasként megkértek, hogy zenéljünk, Major Sándor atya pedig a templomba hívott minket. Így indult.” Rövid beszédében megköszönte a szervezőknek, hogy nagy odafigyeléssel megrendezték a mostani találkozót, s hogy erre őt is meghívták.

A 98. évében lévő Kerényi Lajos a Szentlélek inspirációiról, papi hivatásáról beszélt, majd az üldöztetés ide-

Fábry Kornél esztergom-budapesti segédpüspök a találkozó félszáz esztendejét dokumentáló fotóalbummal

A BIBLIA ÜZENETE

Jézus ránézett és megszerette

Mk 10,17–30

A gazdag ifjú története Máté és Lukács evangéliumának lapjain is szerepel, de csak Márk írja le ezeket a megrendítően szép szavakat: „ránézett és megszerette” (Mk 10,21). Fordítsuk most figyelmünket erre az egyetlen kijelentésre, illetve annak üzenetére. Ez az ifjú ugyanis lehetett bármilyen gazdag, a parancsok útján járó, talpig becsületes ember, egyvalaminek mégis biztosan híján volt: az igazi, jézusi szeretetnek. Pedig, ahogy Pál apostol írja: „Ha szeretet nincs bennem, mit sem érek” (1Kor 13,2). Éppen ez a hiány az, ami nyugtalanságot és elégedetlenséget keltett a szívében. Ez a hiányérzet, az élet valódi értelmének és céljának keresése vezette el Jézushoz: „Jó Mester, mit kell tennem, hogy elnyerjem az életet?” (Mk 10, 17)

Az örök élet forrása számunkra is csak a Jézussal való élő találkozásból fakad. Abból az ingyenes szeretetből, amit csak ő adhat, s amit semmivel ki nem érdemelhet az ember. Sokszor ennek vagyunk a leginkább híján mi is. A lát-szólag biztonságos jólétben létünk bizonytalan, ingoványos talajon áll, és alapvetően önmagába zárkózva marad.

Amikor az a sok minden, ami nap mint nap nyugtalanít engem, Jézus szerető tekintetétől egyszerre új értelmet nyer, attól fogva ez a tekintet éltet, s egész életem új irányt vesz. Ehhez a tekintethez azután már mindig visszatérhetek, és töltekezhetem belőle. Aki az Úr tekintetével így, élő módon találkozik, annak az élete egészen megváltozik. „Más úton” tér haza, úgy, mint ahogyan a három napkeleti bölcs, vagy Zakeus, vagy éppen a

vak Bartimeus. Amikor az ember látni kezd, utat vált, s azután már az ő útja is Jézus jerezsálemi útja lesz, amely a szenvedésen keresztül a húsvéti öröm felé vezet.

Visszatérve a gazdag ifjúhoz: úgy tűnik, ő mégis szegény – csalódott marad, szomorúan távozik. A szívét megzavaró gazdagsága nem feltétlenül anyagi javakat jelent. Görccsösen ragaszkodik valamihez, mert attól reméli az életet. Lehet ez egy személy is, vagy egy eszme, vagy akár egy előítélet, hely, választás, érzés. Az ilyen ragaszkodás betegség, ami gúzsba köt, s amiből nagyon nehéz meggyógyulni. Ezt látjuk az áruló Júdás s a Mestert háromszor megtagadó Péteren is. És Jézust rájuk is szeretettel tekint. A megkínzott Jézus ránéz Péterre, ő pedig elfordul, és keserves sírásra fakad. A bűnbánó könnyek azonban egészen tisztára mossák. Istennek ugyanis minden lehetséges. Lehet, hogy éppen ez az elfordulás, szomorú távozás lesz majd mégis az egyetlen reménység, az az utolsó szalmaszál, amibe belekapaszkodik, és visszatér.

Igen, egy ilyen kudarcélmény, a szomorúság tapasztalata is része lehet a Mester követésének. Csak a feltámadás húsvéti fénye tudja ezt a szomorúságot örömmé fordítani. Akkor majd újra felragyog az ingyenes szeretet világossága a jézusi tekintetből, és megnyitja mindazok látását, akikhez elér. „Ébredj hát, ki alszol, támadj fel a halálból, és Krisztus rád ragyog!” (Ef 5,14)

Bognár István

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

Ünnepek és jeles napok (41.)

Az esztendőben három olyan jeles nap van, amikor a Bizánci Egyházban a zsinati atyákat ünnepljük. Mind a három a változó ünnepek közé tartozik: nincs rögzített dátumuk. Az biztos, hogy vasárnapra esnek, s ennek következtében bizonyos időhatárok között jelennek meg a liturgikus naptárban. Így van ez a szeptember elsején kezdődő egyházi év elején is: az október 11. és 17. közé eső vasárnapon a hetedik egyetemes zsinat atyáit ünnepljük.

Mint az egyháztörténelemből ismeretes, a hetedik egyetemes zsinatot (amely a II. Niceai Zsinat volt) 787-ben tartották. Azért kellett összehívni, hogy a 727-től tartó, és ekkor már javában dúló képmombolásnak gátat vessenek. Szintén közismert tény, hogy ezt ekkor még nem sikerült elérnie az Egyháznak (noha hatalmi támogatást is kapott hozzá: Eiréné bizánci császárnő volt az, aki összehívta a zsinatot). Egészen 843 nagybőjtjének első vasárnapjára kellett várnunk, míg az ikonrombolók tevékenységének a császári rendelet véget vetett. Azóta a Bizánci Egyház az „igazhitűség” vasárnapjaként ünnepli ezt a napot, nagybőjt első vasárnapját. Sikerült megszüntetni az ikonrombolást – és vele együtt minden képi ábrázolásnak a tönkretételét.

Október derekán az ünnep címe szerint „a VII. egyetemes zsinat atyáinak emlékezete” áll a naptárban, illetve az énekeskönyvünkben lévő liturgikus szövegek előtt. Az egyik sztilhira így szól erről a vecsernyében: „A föld kerekességéről Nicea fényes városába gyülekezett, isteni ihletettséggel atyák imádságos emlékét hív áhitattal ünnepljük”. Aztán pedig az énekekben – meg-

lepő módon – nagyon kevés utalást találunk rájuk. Ugyanez mondható el magáról a tényről, a zsinat tevékenységéről, illetve eredményéről. Minden bizonnyal a már említett dogmában van ennek a magyarázata: a nagybőjt első vasárnapján erről szólnak a liturgikus himnuszok.

Ezen a vasárnapon inkább összefoglaló gondolatokat találunk. Az egyik ilyen: „az atyák tisztes serege különböző korokban összegyűlvén, a törvényeket összefoglalta” – ami minden zsinatra és az azokon tevékenykedő atyákra vonatkozhat. Tovább fokozza ezt a gondolatot egy másik himnusz, amely arról szól, hogy „a hét zsinaton egybegyűlt atyák” jelentős dolgot vittek végbe, bár azt nem mondja ki a szöveg, hogy az ikontisztelet megvédése volt ez. Viszont ahhoz hasonlítja, hogy a teremtés hat napja után Isten megáldotta a hetedik napot. Egy másik helyen szép hasonlatot találunk, így dicsérve az atyákat: „legtitkosabb igék által indítatva három, majd négy zsinatot tartottak, az igaz hit igéit védelmezték meg”. Fel-tűnő, hogy a hármast számot a Szentháromság személyeire, a négyest pedig a világ négy fő elemére alkalmazza a szöveg.

Az ünnep egyik fő éneke, a konták azonban teológiai magasságokba emelkedik. Megfogalmazza az ikontisztelet legfontosabb indokát: Jézus Krisztus megtetésülését. Ő „asszonytól való születés által a természetet megkettőzte”, vagyis magára vette az emberi természetet az isteni mellé. Ezért jogos, hogy „az Egyház is, fönntartván az igaz hitet, csókkal illeti az emberré lett Krisztus képeit”.

Ivancsó István

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Liturgia és olvasás: kötelező?

Középkorok diákként minden évben kaptam egy listát az irodalom kötelező olvasmányokról. Ezeket keresztül nyertem bevezetést az irodalom és a művelődés történetébe, megtanítottak értő módon olvasni és gondolkodni, elsajátítottam egy alapműveltséget, ami közös hivatkozási alap, kultúrközösség.

A kötelező olvasmányok feldolgozásával az elvárásoknak is megfelelt, teljesítettem a követelményeket, akárcsak az evangéliumban Jézushoz lépő gazdag ifjú. Jézus viszont arra hívta őt és minden tanítványát, hogy ne kötelességteljesítésből, hanem belső meggyőződésből, teljes szívvel éljünk.

Az olvasás kapcsán Ferenc pápa is megjegyzi: „Semmi sem kontraproduktívabb, mint kötelességből elolvasni valamit, komoly erőfeszítéseket tenni csak azért, mert mások azt mondták, hogy ez elengedhetetlen. Inkább nyitottsággal, a meglepetést megengedve, rugalmassággal, a tanácsokat megszívelve, de őszintén kell megválogatnunk az olvasmányainkat, megpróbálva megtalálni azt, amire életünk minden pillanatában szükségünk van” (Ferenc pápa levele az irodalom képzésben betöltött szerepéről, 7).

A liturgia kapcsán sem mindegy, hogy azonos kötelességtudatból vagy belső meggyőződésből veszünk-e részt. Az előbbi esetben fennáll a veszélye, hogy a zsolozsma végzése a papi és szerzetesi fogadalmakkal járó nyűggé, a sokféle és fázasztó szolgálat mellett elvégzendő penzumma, büntudat övezte lelkiismereti kérdéssé válik.

A vasárnapi miselátogatás is kiüresedik, ha elvárásként tekintünk rá, bármilyen kiábrándító tud is lenni, ahogy azt megünnepeljük. Dohogunk a távolmaradók és a „kibérmálkozó” fiatalok fölött, miközben egy lépéssel sem kerülünk közelebb ahhoz, hogyan tudnánk újra megtelni a templomok.

Fedezzük fel és éljük meg, hogy mi az a nagyobb gazdagság, ami még hiányzik belőlünk, és amit Jézus talán éppen a liturgián szeretne nekünk adni! Segítenek ebben a felnőtt megtérők, akik szabadon választják az őket megszólító Isten követését. Mivel táplál és tart meg engem a liturgia? Van-e benne számomra „valami kenyérízű, ami nélkül most már nehéz volna megenni” (Ottlik Géza: Iskola a határon)?

Gérecz Imre OSB

A HÉT SZENTJE

Szent Zsuzsanna

Október 17.

A grúz irodalom legrégebbi ránk maradt művében, a Szent Zsuzsanna vértanúságában gyónatatótya, Csurtavi Jakab tudósít az örmény fejedelmi nemzetségből való nő életéről.

Örményországot 429-ben meghódították a perzsák. A keresztény örmények Zsuzsanna apja, Vardan Mamikonian vezetésével fellázdadtak, de 451-ben levertek őket. Ettől kezdve a perzsa elnyomás még erősebb lett, sőt a Zarathusztra-vallás is rá akarták kényszeríteni az örményekre. Több fejedelem meghajlott a kényszer alatt, mert úgy vélte, hogy ezzel nyugalmat és előnyöket biztosíthat népe számára.

Közéjük tartozott Zsuzsanna férje, a grúz Varsken fejedeleme is, aki a perzsa király katonai parancsnokaként a Tbiliszitől délre fekvő Csurtaviba tette át székhelyét. Varsken, aki keresztény családjából származott, kijelentette, hogy elfogadja Zarathusztra tanítását, és megígérte, hogy feleségét és gyermekeit is megnyeri a perzsák vallásának.

Zsuzsanna az örmény főnemességből származott. Apja 451-ben életét áldozta keresztény hitéért és Armenia szabadságáért. Lányát Vardennek (rózsának) hívták, beceneve azonban Susanik (kis lilium) volt. Varskennel három fiuk és egy leányuk született. Amikor Zsuzsanna értesült férje hitbeli vereségéről, gyermekeivel együtt a templomba ment, és könnyek között imádkozott férjéért, a maga számára pedig erőért könyörgött, hogy a várható megpróbáltatásokat el tudja viselni. Három nap múlva hazaérkezett a férje, és elküldetett érte, hogy térjen vissza a palotába. Különösen Dsodsik, Varsken fivére, annak felesége és Aphot udvari püspök kísérelt meg mindent, hogy Zsuzsannát rábeszélje a férjéhez való visszatérésre. És ő hosszú ellenállás után engedett. Magával vitte az evangéliumok könyvet és a vértanú könyveit, de nem saját lakrészébe indult, hanem a palota egy kis kamrájába. Két nappal ezután Varsken a testvérével és annak feleségével együtt lakomát

tartva ünnepelte meg a hazatérését, és Zsuzsannát is odavitette. Amikor ő megtagadta, hogy helyet foglaljon, a sógornőjének pedig szemrehányást tett, Varsken önuralmát elvesztve úgy megütötte a feleségét, hogy összeesett. Ezután megkötözve bezáratta a kamrájába. Miközben Varsken vadászatra indult, Csurtavi Jakab titokban a fejedelemlőhöz ment, és bátorságot öntött belé. Sámuel érsek és János püspök is igyekezett segíteni neki.

A perzsa király nemsokára a hunok ellen küldte Varskent. Zsuzsanna egy kunyhóban, imádsággal és szigorú vezeklésben töltötte a következő böjti időt. A húsvétot követő hétfőn Varsken visszatért a csatából, és még egyszer megkísérelte, hogy feleségét visszavigye a palotába. Amikor ezt Zsuzsanna megtagadta, háromszáz ostorcsapást méretett rá, és megkötözve a palota pincéjébe vettette. Innét nemsokára egy erődítmény föld alatti helyiségébe vitték át. Gyónatatótyának, Jakabnak időnként sikerült felkeresnie. Hat évet töltött börtönében, mindvégig imádkozva, a Szentírást olvasva. Szent életének híre elterjedt egész Grúziában és Örményországban, és sok hívó zarándokolt börtönéhez, hogy ügyeiket imádságába ajánlják. Gyermekei azonban engedtek apjuknak, és a perzsák vallására tértek. Férje még egyszer megkísérelte, hogy áttérítse, de ő állhatatos maradt. A fogság nélkülségei és önkéntes vezeklési gyakorlatai fokról fokra összetörték elgyengült testét, s végül a börtönben hunyt el.

L.K.

OKTÓBER 13., ÉVKÖZI 28. VASÁRNAP (Kálmán, Ede, Edvárd) – Bölcs 7,7-11 (Az örök Bölcsességhez képest a gazdagság semmisség.) – Zsid 4,12-13 (Isten szava megítéli a szív gondolatait és érzéseit.) – Mk 10,17-30 vagy Mk 10,17-27 (Az önkéntes szegénység az akadálytalan Krisztus-követés útja.) – **Zsolozsma:** IV. zsolnárhét – **Énekrend:** Ho 223 – ÉE 591, Ho 223 – ÉE 209, Ho 134 – ÉE 594, Ho 195 – ÉE 236.

OKTÓBER 14., HÉTFŐ – Szent I. Kallixtus pápa és vértanú emléknapija (Helén, Alán) – Gal 4,22-24.26-27.31-5,1 – Lk 11,29-32.

OKTÓBER 15., KEDD – Jézusról nevezett (Avilai) Szent Teréz szűz és egyháztanító emléknapija (Auróra, Aranka) – Gal 5,1-6 – Lk 11,37-41.

OKTÓBER 16., SZERDA – Szent Hedvig szerzetesnő vagy Alacoque Szent Margit Mária szűz emléknapija (Lehel) – Gal 5,18-25 – Lk 11,42-46.

A hét liturgiája

B év

Szent János és Jogues Szent Izsák áldozópapok és társaik vértanúk vagy Keresztes Szent Pál áldozópap emléknapija (Nándor) – Ef 1,15-23 – Lk 12,8-12.

OKTÓBER 20., ÉVKÖZI 29. VASÁRNAP – Missziós vasárnap (Iren, Vendel, Vitálsz) – Iz 53,10-11 (A Megváltó szenvedéseinek gyümölcse az üdvözültek nagy száma.) – Zsid 4,14-16 (Járuljunk bizalommal a kegyelmet adó Istenhez!) – Mk 10,35-45 vagy Mk 10,42-45 (Az Emberfia azért jött, hogy szolgáljon, és életét adja váltságul üdvösségünkért.) – **Zsolozsma:** I. zsolnárhét – **Énekrend:** Ho 227 – ÉE 589, Ho 227 – ÉE 143, Ho 127 – ÉE 580, Ho 292 – ÉE 243.

OKTÓBER 17., CSÜTÖRTÖK – Antiochiai Szent Ignác püspök és vértanú emléknapija (Rudolf, Rezső) – Ef 1,1-10 – Lk 11,47-54.

OKTÓBER 18., PÉNTEK – SZENT LUKÁCS EVANGÉLISTA ÜNNEPE (Jusztus) – 2Tim 4,9-17b – Lk 10,1-9.

OKTÓBER 19., SZOMBAT – De Brébeuf

A szombathelyi püspöki palota dísztermében október 6-án vehette át Székely János szombathelyi megyéspüspöktől a Károly Király Imaliga vezetősége által kiválasztott huszonkét személy a boldoggá avatott utolsó királyunk tiszteletére alapított Boldog Károly-díj Arany Érdemkereszt kitüntetését, köztiük Kuzmányi István, a Magya Kurír és lapunk igazgató-főszerkesztője is (képeinken a bal szélen).

Szolgálat a közösség javáért

Átadták Szombathelyen a Boldog Károly-díjakat

2004. október 3-án Szent II. János Pál pápa Rómában a Szent Péter téren boldoggá avatta az utolsó magyar királyt, IV. Károlyt. Akkor tiszteletére és emlékére alapította meg a Károly Király Imaliga Magyar Tagozatának vezetősége az Arany Érdemkereszt kitüntetését. Olyan személyeknek adják a díjat, akik „közösségi tevékenységükkel és munkájukkal hozzájárulnak Károly király tiszteletére és általa megjelenített közösségi értékek terjesztéséhez”.

Olyan helyen vagyunk, mely sok szállal kötődik IV. Károlyhoz, hiszen 1921. nagyszombat estéjén itt szállt meg a püspöki palotában – kezdte köszöntőbeszédét Székely János szombathelyi püspök, melyben IV. Károly királyt és örökségét állította középpontba. Az utolsó magyar királyt Szent II. János Pál pápa húsz éve éppen azon a napon avatta boldoggá, mely az esküvője napja volt, nem véletlenül, hiszen házasságában ragyogott az életessége – fogalmazott a püspök. – Károly nagy szerelemmel és nagy hittel élt 11 évig tartó házasságában, melyből nyolc gyermek fogant. Az utolsót az édesanyja a szíve alatt hordta, amikor az édesapa meghalt. „Végtelenül szeretlek; találkoztunk Jézus legszentebb szívében” – ezek voltak Károly király utolsó szavai halálos ágyán Zita királynénak, aki férje halála után 67 évig teljesen a gyermekeinek, a hitnek és a békének szentelte életét.

IV. Károly király a béke embere volt egy háború kellős közepén – emelte ki Székely János. – Csak tíz napja

vette át a hatalmat, mikor leváltotta az addigi hadvezetést, a háború és a győzelem fanatikus híveit. Károly ugyanis világosan látta, hogy a háborúnak rengeteg értelmetlen áldozata van, ő pedig menteni akarta a katonák életét. Mindent megtett a békéért, de nem a politikai taktika vezette, hanem keresztény meggyőződése. Amikor megkoronázása után a budai várban díszvacsorát rendeztek tiszteletére, azt mondta, vigyék az ételt a hadikórházakba a sebesülteknek. Ő volt az első uralkodó, aki szociális minisztériumot hozott létre betegek, idősek, szegények segítésére. Hálát adunk, hogy a magyar történelem legelső és legutolsó uralkodója és felesége szent életűek voltak, akiknek a család, a béke, a harmonikus testvéri együttélés, a hit továbbadása és az Egyház állt a középpontban – fogalmazott Székely János. – Ahogyan ők sugározták ezeket az értékeket, úgy a díjazottak is sugározzák őket, amire ma is nagy szükség van.

Kovács Gergely okleveles posztulátor, a Magyarországi Mindszenty Alapítvány képviselője és a Károly Király Nemzetközi Imaliga Magyar Tagozatának vezetője mondott beszédet az Imaliga nevében. Mint mondta, a szűkebb és tágabb közösségért

sokat lehet tenni tevőlegesen, de imádsággal és szeretettel is, mint ahogyan ezt IV. Károly király és Zita királyné példája is mutatja. „Ez a szerény díj

újítt változatát adták át a díjazottaknak, mert fontos volt számukra, hogy az viselhető legyen. A kitüntetésen alul látható a boldoggáavatási

legyen biztatás a szolgálatotok folytatásához” – szólt a díjazottakhoz. Hozzátette: ezt a kitüntetését 2004-ben alapította Hitig Gusztáv, aki-ben már Rómában, a boldoggá avatásán megfogant a Boldog Károly király Arany Érdemkereszt gondolata. Most az érem fel-

érem, mely Milánóban készült, felül pedig egy Szent Korona-ábrázolás. A díjazottak ezután egyesével vették át a Boldog Károly-díj Arany Érdemkereszt kitüntetését.

Fazakas Zoltán Márton premontrei apát köszönte meg a díjazottak nevében a kitüntetését. Az apát hangsúlyozta, az az értékelvőség hozta össze ezt a társaságot, melyet Károly király is képviselt.

Püspöki áldás, rövid szeretetvendégség és a püspöki palota azon termeinek megtekintése után, ahol IV. Károly megszállt, a díjazottak átutaztak Zalaegerszegre, a Mindszentyneumba. Az ünnepi ebéd után elhelyezték a hónap műtárgyát: Boldog Károly budapesti hermájának ereklyés gipszmintáját. Az ünnepség végén a díjazottak és hozzátartozóik megtekintették a Mindszenty-életút kiállítását és a *Fegyház* című állandó kiállítását.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Merényi Zita

A díjazottak

Bodó Judit történelemtanár, történész;
Erőss Réka Mária, a Szuverén Máltai Lovagrend követségi tanácsosa, a Zita Királyné Boldoggá Avatásért Egyesület elnöke;
Érszegi Márk Aurél, a Külügyminisztérium vallásügyi főtanácsadója;
Fazakas Zoltán Márton OPraem csornai premontrei apát;
Fejédy Gergely, a Habsburg Ottó Alapítvány tudományos igazgatóhelyettese;
Glässer Norbert, a Szegedi Tudományegyetem Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kara Néprajz Tanszékének egyetemi docense;
Jancsó András, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Karának egyetemi tanársegédje;
Kardonné Fábry Eszter, a Habsburg Ottó Alapítvány levéltárosa;

Kuzmányi István, a Magyar Kurír igazgató-főszerkesztője;
Maczó Ferenc, a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpontja Történettudományi Intézete Lendület Kutatócsoportjának történésze, művészettörténésze;
Mogyorósi Márk Ányos OSB, a tihanyi bencés apátság szerzetese;
Nagy Brigitta, a Magyarországi Mindszenty Alapítvány irodavezetője, a Károly Király Imaliga munkatársa;
Nagy Norbert, Zita királyné boldoggáavatási eljárásának viceposztulátora;
Pálffy Géza történész, a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet Lendület Kutatócsoportjának vezetője;
Pálffy László matematikus, játékfejlesztő;
Pánczél Hegedűs János történész, kommunikációs és köznevelési

szakember, a Regnum Portál alapítója;
Pandula Attila, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Karának egyetemi tanára, a Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaság elnöke;
Seremetyeff-Papp János restaurátor-művész, író;
Szabó Zoltán nyugalmazott bíró, a Szent István-bazilika egyházközségi tanácsának tagja (elfoglaltsága miatt később adják át a kitüntetését);
Ujváry Tamás, a Gödöllői Királyi Kastély igazgatója;
Van den Borre, Beatrix FSO nővér, a Kútvolgyi engesztelő kápolna (Kútvolgyi Szűz Mária-kápolna) gondozója;
Varga János, az esztergomi Nagyboldogasszony- és Szent Adalbert-főszekes-egyház tiszteletbeli kanonokja, a bécsi Pázmáneum rektora.

Szent Ferenc ünnepén (október 4.) átadták a Szent Antal (korábban Temesvári Pelbárt) Esztergomi Ferences Gimnázium és Kollégium új épületszárnyát. A szentmisét Erdő Péter bíboros, prímás mutatta be, majd megáldotta az új épületrészeket. Ezt követően az új, impozáns tornacsarnokban rendezték meg az átadóünnepséget.

Adjuk át az örömhír teljességét!

Erdő Péter megáldotta az esztergomi ferences iskola új szárnyát

A jeles eseményen részt vett Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes; Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára; Seszták Miklós volt fejlesztési miniszter, országgyűlési képviselő, az iskola öregdiákja; Nacsa Lőrinc országgyűlési képviselő; Hernádi Ádám, Esztergom megyei jogú város polgármestere és Gutowski Robert Ybl Miklós-díjas építész, a projekt felelős építész.

Dicsőült Szent Ferenc, Krisztus jó szolgálója – csendült fel a bevezető ének, majd az ünnep introitusára hosszabb menetben vonultak be a ferences gimnázium templomába a ferences és egyházmegyes papok, a ferences rend korábbi és jelenlegi tartományfőnöke, Dobszay Benedek OFM és Berhidai Piusz OFM; Berta Tibor tábori püspök, az iskola öregdiákja és Erdő Péter bíboros, prímás.

Berhidai Piusz a szentmise elején köszöntötte a főpásztort a rendi, az iskolai és a hívó közösség nevében, kifejezve,

mekkora öröm számukra, hogy Szent Ferenc ünnepén együtt imádkozik velük, megáldja az iskola új épületrészt, és osztozik örömeiben a ferences rend nyolcszáz éves jubileumán.

A bíboros köszönetet mondott, és azt kérte, hogy a ferences közösség az egyházmegyében, az országban és az egész világon legyen az Egyház megújítója és megerősítője, ugyanúgy, mint Szent Ferenc idején. Erdő Péter bíboros, prímás szentbeszédében hangsúlyozta: „A keresztény életesség történetében nagy korszakokat különböztetünk meg. A legtisztább és legnehezebb keresztény életességnek először a vértanúságot tartották. A vértanúkat követették a hitvallók, akik szintén szenvedtek a hitükért, de élet-

ben maradtak. A korszakok határára, ahogyan változtak a külső körülmények, változott a hangsúly is. A belső élet dinamikája, a megszentelődés nehéz, küzdelmes, imádságos útja került a figyelem középpontjába. Ez volt a keresztény remeteség és a monasztikus szerzetesség fellendülésének

lórendek, a ferencesek és a domonkosok érdeme volt. A missziókban is, Szent Ferenc eredeti lelkületét követve, igen erőteljes volt a ferences rend jelenléte.”

Ezt követte a középkor csúcán az a különleges kegyelmi ajándék, amit Szent Ferenc kapott a maga, társai és az egész Egyház javára. A koldulorendek kialakulásának és elterjedésének közvetlen hatása volt az egész keresztény társadalomra. A városi pasztoráció, a népmisziók, a gyónatási gyakorlat elterjedése és ennek nyomán részletesebb, személyesebb erkölcsi elvek kidolgozása éppen a koldu-

gyan és milyen erővel kell kimondani a keresztény üzenet sajátos tartalmait. A világos meghirdetés nélküli pusztatanúságtétel lehet hasznos bevezetés, de ha csak divatos témáról és az úgynevezett korrektség szabályait követve nyilatkozunk meg, aligha tudjuk átadni annak az örömhírnek a teljességét, amelynek hirdetését Krisztus a tanítványaira bízta.” Erdő Péter rámutatott: „A ferences rend nem tartozik az úgynevezett tanítórendek közé. Magyarországon mégis szükségessé vált, hogy államilag elismert iskolákban is tanítsa és nevelje a fiatalokat. Ennek gyümölcse lett az esztergomi ferences gimnázium, amely már szélesebb spektrumú intézménnyé bővült, most pedig nagyszemű új tornacsarnokkal és más építményekkel gazdagodott.

Köszönet illeti mindazokat, akik ezt anyagi és erkölcsi támogatással, munkájukkal, szakértelmükkel lehetővé tették. Adja Isten, hogy mindez hatékonyan szolgálja Szent Ferenc szellemiségének megélését a mai viszonyok között és az evangélium hirdetésére kapott küldetésünk teljesítését!” – zárta a beszédét a bíboros.

Az ünnepi szentmisén, majd az átadóünnepségen a

Szent Antal Esztergomi Ferences Gimnázium kórusa végzett zenei szolgálatot Varga Kapisztrán OFM vezetésével. A szentmise után a vendégek átvonultak az új épület aulájába, ahol a *Naphimnusz* élénklése, a Szentlélek hívása, könyörgések és a Miatyánk elimádkozása után Erdő Péter bíboros megáldotta az épületrészeket, melyeket a 2018 óta tartó építkezés során alakítottak ki.

A körüljárást követően, az új tornacsarnokban tartott átadóünnepségen Pindroch Csaba színművész, az intézmény öregdiákja konferált. Az eseményen beszédet mondott Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes; Hernádi Ádám, Esztergom polgármestere; Gutowski Robert építész, az új épületrész felelős tervezője és Szánthó Gellért, a Szent Antal Esztergomi Ferences Gimnázium és Kollégium igazgatója.

Gutowski Robert Ybl Miklós-díjas építész, a beruházás felelős tervezője örömeit fejezte ki amiatt, hogy a diákok gyorsan belakták, otthonukká tették az új épületrészeket. A jelenlévők, köztük az iskola diáksága vastapossal köszönte meg az építész munkáját.

Szánthó Gellért, az intézmény igazgatója beszédében kiemelte Dobszay Benedek és Berhidai Piusz tartományfőnökök elkötelezettségét, és megköszönte az állami döntéshozók munkáját.

Vámosy E.
Fotó: Lambert Attila

Isten nem feledkezett meg rólunk

Michael W. Banach apostoli nunciussal ünnepelték Szent Mihály arkangyalt Sopronban

A soproni Szent Mihály-templom búcsúján, a főangyalok ünnepén (szeptember 29.) Michael W. Banach érsek, Magyarország apostoli nunciusa mutatta be az ünnepi szentmisét. A nunciust Veres András győri megyéspüspök, Horváth Imre városplébános és Farkas Ciprián polgármester köszöntötte. A szentmisén zenei szolgálatot végzett a győri Loyolai Szent Ignác bencés templom fiúköre Kelemen Áron OSB vezetésével.

Michael W. Banach apostoli nuncius biztosította a jelenlévőket Ferenc pápa közelségéről és imáiról. Prédikációjában az angyalokról tanított. Mint mondta, Szent Gábor emlékeztet bennünket Isten jó hírére: Krisztus minden ember szívének ajtaján kopogtat, várja, hogy betérhessen. Szent Rafael vezet minket az

Isten gátolja őket szabadságuk megélésében, ezért meg kell szabadulniuk tőle. Ezzel szemben az Istenbe vetett hit megvédi az embert minden kísértéstől, gyengeségtől és hiányosságtól. Szent Mihályt hívjuk segítségül, hogy legyőzhessük a bizonytalanság érzését, amely megakadályoz bennünket abban, hogy teljesen önmagunk legyünk.

élet útján, sérülés, betegség esetén gyógyulást szerez számunkra. Szent Mihály megvédi Isten ügyét „az ősi kígyó” (Jel 12,9 és 20,2) elbizakodottságával szemben, aki folyamatosan azon munkálkodik, hogy elhitesse az emberekkel:

Michael W. Banach Szent Mihály közbenjárását kérte a Győri Egyházmegye szeptember 13-án indult zsinatáért: Egyházként meg akarunk hallgatni mindenkit, aki új utat keres, hogy miként tegyen tanúságot az Úr Jézusról.

A szentmise főcelebránsa Szent Mihály oltalmába ajánlotta a családokat, a rászoruló embereket, a rendvédelmi erők tagjait, akik azon dolgoznak, hogy békében élhessünk, valamint a Győri Egyházmegye területén élőket és az egész magyar nemzetet.

Forrás: Győri Egyházmegye
Fotó: Griechisch Tamás/Sopron Média

Német László belgrádi érsek az új bíborosok közt

A Szentatya október 6-án délelőtt az Úrangyala imádság elimádkozása után jelentette be az Apostoli Palota dolgozósobájának ablakából, hogy december 8-án, a Boldogságos Szűz Mária szeplőtelen fogantatásának ünnepén konzisztóriumot tart huszonegy új bíboros kinevezésére.

A leendő bíborosok között van többek között Német László verbita szerzetes, a belgrádi főegyházmegye érseke, aki

2004 és 2007 között a verbita rend magyarországi tartományfőnöke volt, 2006 és 2008 között a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkáráként dolgozott, 2002-től a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán tanított missziológiát; és Angelo Acerbi olasz érsek, aki 1990 és 1997 között volt apostoli nuncius Magyarországon.

Tózsér Endre SP
Fotó: Merényi Zita

Veres András püspök írországi látogatása

Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke hivatalos látogatást tett Írországon szeptember 19-22. között, Michael Duignan clonferti püspök meghívására. Az utazás célja az volt, hogy elvigye a Könnyező Szűzanya-kegykép hiteles másolatát a kegykép hazájába. A festményt a székesegyházban helyezték el, hogy az ír hívek is ápolhassák az 1697. március 17-én, Szent Patrik napján Győrben vérről könnyező Szűzanya tiszteletét.

Másnap Loughreába, a Clonferti Egyházmegye központjába látogatott a küldöttség. A székesegyházban nyílt meg a kegyképet Győrbe hozó Walter Lynch író püspök életét bemutató kiállítás, amelyhez Szabó Béla fotóművész képei nyújtottak segítséget.

Szombaton a galwayi székesegyházban ünnepi keretek között adta át Veres András püspök az Ír Madonnaként is ismert kegykép művészi másolatát, amelyet Heitler András készített. Michael Duignan püspök megragadta az ajándékot, amelyen a Szűzanya és a gyermek Jézus bronzkorona nélkül látható. Az ötvösdíszek ugyanis csak később, a győri kultusz kibontakozását követően kerültek az eredeti képre. Az ír fő-

pásztor kiemelte: „A menekülő Walter Lynchet az akkori győri püspök, Püsky János fogadta be, otthont és megélhetést biztosítva számára. A kép később a győri székesegyházba került, és ott Szent Patrik napján vérről könnyezett.”

A magyar delegáció útja Dublinban ért véget, ahol a győri kegykép tiszteletére felszentelt, „Szomorúak Vigasztalója” titulusú templom-

ban megtartott szentmise főcelebránsa Luis Mariano Montemayor pápai nuncius volt. A szentbeszédet Paul Dempsey dublini segédpüspök mondta.

Szöveg és fotó:
Kiss Tamás/Győri Egyházmegye

Emberé a munka, Istené az áldás

Martos Levente Balázs megáldotta a megújult Ecclesiát Budapesten

Martos Levente Balázs esztergom-budapesti segédpüspök szeptember 30-án megáldotta az Ecclesia Szövetkezet Budapesten, a Városház utca 1. szám alatt működő, megújult kegytárgy- és könyvesboltját.

Az átadóünnepség kezdetén Perger Gyula, az Ecclesia Szövetkezet elnöke köszöntötte a megjelenteket. Martos Levente Balázs püspök közös imádkozásra hívta a jelenlévőket. Rövid beszédet mondott, majd a Miatyánk és az Üdvözlégy elimádkozását követően megáldotta a megújult kegytárgy- és könyvesboltot.

Ezután Perger Gyula, az Ecclesia Szövetkezet elnöke (alsó képünkön) mondott ünnepi köszöntőt, felidézve a múltat, a kezdeti időket. A szövetkezet 73 évvel ezelőtt, 1951 szeptemberében alakult meg, hogy biztosítsa az Egyháznak a liturgikus és a plébániai élet számára szükséges tárgyi feltételeket. A világháború előtt voltak olyan cégek Budapesten – sőt Ecclesia néven is működött már egy –, amelyek kifejezetten azzal foglalkoztak, hogy ellássák a templomokat és a plébániákat a hitélethez szükséges felszerelésekkel: liturgikus textíliákkal, ötvöstarjakkal, borral és ostyával, tömjénnel, de akár faszénnel is.

A világháború előtt sok szerzetesrend azt tekintette hivatásának, hogy kifejezetten a liturgiát szolgáló

ló tevékenységet végezzen. A szerzetesek ostyát sütöttek, szőlőgazdálkodást folytattak, misebort állítottak elő, liturgikus textíliákat készítettek, hímeztek. A Rákosi-korszakban azonban a magánszektor megszűntették, a szerzetesrendek működését betiltották, felfüggesztették. Hatalmas úr keletkezett, mert nem volt, aki a mindennapi működéshez szükséges eszközzel ellássa a plébániákat. 1951-ben, a szerzetesrendek működésének betiltása mellett olyan helyzet állt elő, amelyet meg kellett oldani, hiszen az Egyház-

nak működnie kellett. Így született meg a szövetkezet létrehozásának gondolata.

Százötvenöt pap alapította az Ecclesia Szövetkezetet. A kommunizmus idején egyetlen olyan egyházi cég létezhetett, amely állami felügyelet mellett, de működhetett – mondta el Perger Gyula. – A hetvenes években a megjelenés előtt még a szentképeket is ellenőriztetni kellett az Állami Egyháziügyi Hivatalnál. A könyveket nagyjából 1982-ig cenzúrázták. Már a rendszerváltozás előtt és alatt megjelent a konkurencia: olyan magáncégek, amelyek az Egyház ellátásával kezdtek foglalkozni. Az Ecclesia Szövetkezet taglétszáma addigra már gyarapodott, de a tagok passzívabbá váltak. A 2010-es évek legelején, Török József professzor elnökségének végén érkezett a pillanat, amikor dönteniük kellett:

vagy véget vetnek az Ecclesia működésének, vagy a tagok anyagi felelősségvállalását kéri a folytatáshoz, pontosabban inkább egy új kezdethez. A szövetkezeti tagok elkötelezettsége, felelősségvállalása mentette meg az Ecclesiát – emelte ki Perger Gyula. – Voltak papok, akik a saját félretett pénzükből fektettek be az újraindulásba. Ennek az áldozatvállalásnak köszönhetik például, hogy van egy hittankönyvsorozatuk, amely jelenleg az egyik legkevesebb az országban.

Az Ecclesia üzlete 2010-ig a Ferencciek terén működött, de a bérleti díjak

emelkedése miatt el kellett hagyniuk a nagyon előnyös elhelyezkedésű üzlethelyiséget, és ötvenkilenc év után, 2010 augusztusában az üzlet a Városház utca 1. szám alá költözött.

Időközben ezt az üzlethelyiséget meg tudták vásárolni, majd tizennégy év elteltével elérkezettnek látták az időt, hogy a létesítmény teljes felújításon essen át, amely idén június közepétől szeptember közepéig gondos előkészítő munka után megvalósult, amit az Ecclesia elnöke külön is megköszönt Botzheim Ágnes gazdasági vezetőnek. Perger Gyula név szerint is felsorolta minden munkatársát, megköszönve nekik, hogy megfizetett munkájuknak köszönhetően a mai napra, a megáldás napjára minden elkészüljön, és október 1-jén újra megnyithassák üzletüket a vásárlók előtt.

Az Ecclesia Szövetkezet elnöke külön köszönetét fejezte ki Erdő Péter bíboros, prímásnak, hogy kérésükre könyveik ismertetőjét, valamint az ostyamegrendelés lehetőségét körlevelén keresztül tudatta papjaival.

Perger Gyula ünnepi beszédét így fejezte be: „Emberé a munka, Istené az áldás, és amit emberi erőnkől megtehetünk, azért Istennek legyen hála, neki legyen köszönet és neki legyen dicsőség.”

Bodnár Dániel
Fotó: Lambert Attila

Átadták a felújított váci székesegyházat

Marion Zsolt váci megyéspüspök október 6-án ünnepi szentmise keretében megáldotta és átadta a 2021–2024 között belülről felújított váci Nagyboldogasszony-székesegyházat, valamint felszentelte annak új oltárát. A szentmisén Erdő Péter bíboros, prímás, esztergombudapesti érsek, Tornyák Csaba egri érsek és a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) több tagja koncelebrált.

Jelen volt továbbá Soltész Miklós egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkár, miniszterhelyettes, Rétvári Bence, a térség országgyűlési képviselője és Matkovich Ilona, Vác polgármestere.

Az átadás után visszatér a székesegyházba a liturgikus élet, és a látogatók előtt is teljes szépségében tárulhat fel a Magyarországon ritka klasszicista architektúráis díszítőfestés, valamint egy különleges késő barokk freskóegyüttes.

Michael Wallace Banach érsek, apostoli nuncius nevében a pápai követtség képviselője köszöntötte az ünnepő híveket. A szentmise elején Marion Zsolt emlékeztetett arra, hogy a váci székesegyház átadását a dunai árvíz miatt kellett két héttel elhalasztani, s egyúttal köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik erőfeszítéseket tettek a város védelme érdekében. Ezt követően felidézte az 1772-ben Mígazzi Kristóf, akkori váci püspök által felszentelt székesegyház történetét, rövid áttekintést adott a 2021 és 2024 között megvalósult felújítás munkálatairól, majd megáldotta a templomot és a híveket.

Szentbeszédében Marion Zsolt a szentleckére utalva (1Pét 2,4–9) kifejtette: a keresztény templom nem egyszerű épület és nemcsak csodálatos műalkotás, hanem az imádság szent helye, Krisztus szentségi otthona. A templom emellett magát az Egyházat mint imádkozó közösséget is jelenti.

A főpásztor felidézte: öt évvel ezelőtt, püspökké szentelését követő-

en új lelkipásztori tervezést vezetett be munkatársaival. Célja az egység előmozdítása volt, és az, hogy a törekvésbe bevonják az egyházmegye valamennyi papját, híveit és közösségeit. Megszületett az egyházmegye új jelmondata – Együtt építjük! –, amely kifejezi, hogy Istennel és egymással közösen szeretnének építkezni. Ennek a „építkezésnek” fontos állomása, hogy 2023-ban elkezdődött a felkészülés az egyházmegye ezredik évfordulójának megünneplésére, hiszen a hagyomány szerint a Váci Egyházmegye is egyike a Szent István által alapított első tíz egyházmegyének. Az oltárszentelést előkészítendő Marion Zsolt utalt arra, hogy az oltárkő mindig magát Jézus Krisztust szimbolizálja.

A szentbeszédet követően került sor az oltárszentelés szertartására. A felszentelő ima után, a Minden-szentek litániája alatt elhelyezték az oltárban Szent Jusztinusz filozófus, tanító és hitvalló ereklyéjét, aki 165

körül szenvedett vértanúhalált hat társával együtt.

A szertartás után Soltész Miklós egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkár, miniszterhelyettes mondott köszöntőt. Megemlékezett az aradi vértanúk bátorságáról,

latra. A székesegyház felújítására 2 milliárd forint összegű támogatást biztosított Magyarország Kormánya. A teljes templomterben helyreállították az eredeti architektúráis díszítőfestést. A hevederíveken és a boltozatokon restaurálást végeztek,

hitéről és a hazáért hozott áldozatáról is, példaként állítva őket a jelenlévők elé.

A mise végén Marion Zsolt váci megyéspüspök megköszönte mindazok munkáját, akik tervezőként, kivitelezőként vagy más módon hozzájárultak a székesegyház belső felújításának megvalósításához. Köszönetet mondott azoknak is, akik imádságaikkal kísérték a folyamatot.

A 2021 és 2024 között megvalósult felújítás során elvégezték a leromlott állagú épület rekonstrukcióját és modernizálását annak érdekében, hogy liturgikus és turisztikai szempontból is alkalmas legyen a 21. századi követelményeknek megfelelő haszná-

míg a szentélyben teljes helyreállítási munkára volt szükség. Ennek során elfedték az apszis félkupolájában az 1940-es években készült freskót. A letisztított és konzervált freskóra speciális elválasztóréteg került, amelyen korábbi megjelenésével teljesen megegyező módon tudták helyreállítani a 18. századi díszítőfestést. Restaurálták Franz Anton Maulbertsch *A Mennycsászár dicsősége* című kupolfreskóját és a vele szoros tematikai kapcsolatban álló *Mária látogatása Erzsébetnél* című főoltárképet. Megtörtént a mellékoltárképek tisztítása, a múmárvány és a kőelemek javítása, valamint az oltárfelépítmények restaurálása is.

A székesegyház belsőépítészeti szempontból is megújult. A cél az volt, hogy a szentély tere jobban igazodjon a II. Vatikáni Zsinat előírásaihoz, amely kötelezővé teszi a mozdíthatatlan kőoltárt. Az új oltárra és a szentély bútorzatára meghívásos pályázatot hirdetett a Váci Egyházmegye. Egy modern, de formavilágában a székesegyház 18. századi díszítéséhez illeszkedő oltár és ambó született meg. A márványtomb, amelyből az oltárt és az ambót faragták, a törökországi Epheszoszból származik, arról a helyről, ahol a keresztény hagyomány szerint Szűz Mária elszenderült és ahonnan egyenesen a Mennycsászárba vétetett. Ez a tény külön jelentéstartalommal bír a váci Nagyboldogasszony-székesegyház esetében, amely a Mennybe felvett Mária és Szent Mihály arkangyal tiszteletére lett felszentelve.

Az orgona is teljes egészében megújult. Az ügynevezett kanonoki kápolna – ahol a hétköznapi szentmiséket fogják bemutatni – szentségi kápolnává alakult, restaurálták a stulumokat és a falfestést. Elkészült egy kilátóterasz, valamint folyamatban van egy toronykilátó és a hozzá kapcsolódó kiállítótér kialakítása. Ezek a tervek szerint a jövő év tavaszára valósulnak meg.

Forrás és fotó: Váci Egyházmegye

KITEKINTŐ

Maronita püspökök a Libanont ért agresszióról

A maronita püspökök, akik Béchara Boutros Pierre Raï bíboros, antióchiai maronita pátriárka elnökletével Bejrútban gyűltek össze havi közgyűlésükre, kifejezték „fájdalmukat a Libanont a tengerparttól a hegyekig sújtó, gyakran ártatlan civileket is érintő pusztítással járó katasztrófa borzalmai miatt” – tudósított oldalán a Fides missziós hírügynökség október 2-án.

A püspökök egyben szemrehányást is tettek „az elhúzódozó izraeli agresszió miatt is, amely mártírok és áldozatok százait követelte”, köztük Haszan Naszr Alláhét, a Hezbollah főtitkáráét és a síita mozgalom sok más vezetőjét.

A püspökök „Isten irgalmát kérik azokra, akik életüket veszítették, megnyugvást és vigasztalást családjaiknak és a sebesülteknek”. Ugyanakkor a nemzetközi közösséghez fordulva azt kéri, hogy „vallják a felelősséget az azonnali tűzszünet megvalósításán dolgozva, és hajtsák végre a nemzetközi határozatokat”, különös tekintettel az 1701-es számú ENSZ-határozatra. Továbbá a püspökök hangsúlyozzák a libanoni parlament sürgető kötelezettségét: „tegyék meg a szükséges lépéseket, hogy a hosszú várakozás

és sok szenvedés után válasszanak új köztársasági elnököt, ezzel teljessé téve az alkotmányos intézmények keretét”.

Kiemelt elismerés illeti „az orvosok és egészségügyi személyzet munkáját, akik mindent megtesznek a sebesültek ellátásáért a gazdasági és politikai válság ellenére”. Csodálattal és támogatással adóznak mindenképp a sok libanoni ember spontán gesztusának, akik befogadták a bombázott területekről menekülőket. A maronita püspökök itt is arra kéri a nemzeteket és a nemzetközi intézményeket, hogy „támogassák ezeket az erőfeszítéseket”, amelyek még mindig folynak a „vak erőszak” által érintett területeken, biztosítva az Egyház munkáját is, hogy segíteni tudjanak

a sebesülteknek és a menekülteknek plébániáik, kolostoraik és intézményeik hálozatán keresztül, „különösen a Caritas Libanonon keresztül”.

Legvégül közzétették ki a hadsereg vezetői és olyan kezdeményezések felé, melyek célja „lehetséges állam-

resztül. A Libanont sújtó katasztrófa láttán a püspökök arra kérnek minden libanont, hogy „ébressék fel a nemzeti egységet megőrző és tápláló lelkiismeretet”, utalva arra, amit „a remény jeleként definiálnak ezekben a nehéz napokban”, nevezetesen a damaszkusi vértanú szentté avatásának liturgiájára, amelyen Ferenc pápa fog elnökölni október 20-án, vasárnap.

„Haszan Naszr Alláh meggyilkolása sebet ütött a libanoniak szívében” – mondta Béchara Boutros Raï bíboros szeptember 29-i homíliájában, két nappal azután, hogy az izraeli

elődjét is az izraeli légierő likvidálta. A maronita pátriárka úgy látja, „az igazságban, igazságosságban és a gyengék védelmében hívó keresztény és muszlim vezetők szakadatlan vértanúsága azonban megerősíti a libanoniak közötti egységet, a vér, az összetartozás és a sors egységét”.

Az Egyesült Államok, Kanada, Franciaország, Hollandia, az Arab Liga, az Öböl Menti Együttműködés országai és Izrael terrorista szervezetként kezeli a Hezbollahot, míg az Európai Unió, az Egyesült Királyság, Új-Zéland és Ausztrália csak a Hezbollah katonai szárnyát tartja terrorista szervezetnek.

„Mártírhalált halni közös hazánkért – ezt a vértanúságot választja minden libanoni hívő, bármely felekezethez tartozik is, ebben egység van, és minket is arra hívtak, legyünk hűek az ő áldozatukhoz, melyet szeretett hazájukért hoztak, még ha különböző nézeteket vallottak is, például a politika terén” – folytatta a maronita pátriárka. Ismét sürgetett az államfő megválasztására, amely évek óta elmaradt. Ezt a pozíciót hagyományosan maronita keresztény szokta betölteni.

**Forrás: Fides.org
Fotó: Fides.org; Merényi Zita
Fordította: Hollósi Judit,
Verestói Nárcisz**

csínyek megakadályozása” egy olyan országban, amely nagy nehézségek és a gyengeség időszakán megy ke-

hadsereg meggyilkolta a síita politikust, vallástudóst, a Hezbollah nevű libanoni szervezet vezetőjét, akinek

Aki segít és felemel

Szenvedélyek rabságából szabadulókért imádkoztak

Fogolykiváltó Boldogasszony ünnepén (szeptember 29.) Spányi Antal megyéspüspök mutatott be szentmisét a budakeszi makkosmáriai Angyalok királynéja-templomban, mely egyben a kegytemplom főbúcsúja is volt.

A szentmise kezdetén Harkai Gábor plébános köszöntötte a főpásztort. A püspök beszédében arról az örömről szólt, amelyet Krisztus kegyelme, Mária közbenjárása által nyerünk

el, amikor bűneinktől, a mindennapi életben észrevétlenül megjelenő megkötöttségeinktől szabadulunk meg.

Spányi Antal méltatta a Makkosmárián egykor szolgáló fogolykiváltó rend szerzeteseinek önfeláldozó életét, akik által sokan nyerték vissza szabadságukat. A mai világban is sokféle fenyegetettségben és rabságban él az ember – emlékeztetett. „Nemcsak a nyilvánvaló bűnök rabsága ez, amelyekkel sokat küzdünk, hanem sok olyan dolog is van a világban, amelyek fenyegető veszélyként leselkednek ránk. Gondoljunk a mobiltelefonok, a modern eszközök rabságától szenvedőkre, vagy éppen a »csoda-

gyógyszerek«, az alkohol- vagy a kábítószerfüggőkre. A megszokásainkkal is megkeserítjük egymás életét – folytatta a főpásztor –, a mindennapok rabsága a bosszankodás, a kritika, a zajjal teli élet. A veszélyek ott vannak körülöttünk, és kiszolgáltatottá teszik azokat, akik megnyílnak a gonosz lélek kísértéseinek. Kérjük ezért a Fogolykiváltó Boldogasszony közbenjárása által Isten kegyelmét szabadulásukért.”

A makkosmáriai Angyalok Királynéja-kegytemplom a „foglyokért” mondott imádságok temploma. Fogolykiváltó Boldogasszony ünnepé 1696-ban vált kötelezővé az Egyházban, szeptember 24-ét jelölték ki napjául. 1969 óta nem szerepel a liturgikus naptárban, általában szeptember utolsó vasárnapján tartják. A Budakeszihez tartozó Makkosmáriára elzarándoklók a templom főbúcsúján hagyományosan a Fogolykiváltó Boldogasszony közbenjárását kérik

a kábítószerfüggők, alkoholisták, illetve a szerencsejátékok és minden más káros szenvedély rabjai, valamint azok számára, akik szenvednek miattuk, és akik felszabadításukért fáradoznak.

Berta Kata

Forrás és fotó:

Székesfehérvári Egyházmegye

Önkénteseit ünnepelte a Katolikus Karitás

Budapesten, a Magyar Szentek templomában október 5-én hálaadó szentmisével egybekötve ünnepelte a Katolikus Karitás harminchat önkéntesét, akik elkötelezett karitatív munkájuk elismeréseképpen idén Caritas Hungarica díjban részesültek.

A Katolikus Karitás a 2012-ben alapított Caritas Hungarica díjat a hosszú ideje kimagasló szorgalommal tevékenykedő önkénteseknek adja, elismeréseképpen áldozatos segítőmunkájukért, melyet rászoruló, magányos és beteg

embertársainkért, a fogyatékosokkal élőkhöz és a társadalom peremére sodródott családokért végeznek. Az ünnepélyes díjátadó ceremóniát – a Karitás szellemiségéhez híven – hálaadó szentmise előzte meg, melyet Écsy Gábor országos igazgató celebrált. Prédikációjában az egyszerű hit erejéről szólt, amely nem függ attól, kinek mekkora a tudása, mennyi a vagyona. Isten nem ezt az utat választotta: ő az egyszerűben, a kicsiben rejtette el megváltásának titkát – hangsúlyozta. Az önkénteseknek pedig egy bibliai idézetet mondott köszönetképpen: „nevetek föl van írva a mennyben” (Lk 10,20).

Idén harminchat díjazottat választottak ki, akiket Zagyva Richárd, a segélyszervezet országos igazgatóhelyettese e szavakkal méltott: „Köszönetet mondunk nekik, hogy életük egy jelentős részét embertársaik támogatásának

szentelik. Kívánjuk, hogy a másokért tett szolgálatauk megerősítse őket az isteni jelenlét erejében és az emberi jelenlét fontosságában, visszabillentve egy csöppnyit a természet Isten adta rendjét.” A kitüntetésben részesülők elismerő oklevelet, egy különleges Karitás-jelvényt és egy, a díjazottakat méltató kiadványt vehettek át a Katolikus Karitás vezetésétől. Az önkéntesek nevében Revóczy Zoltánné, a Kosdi Karitás Csoport vezetője mondott köszönetet.

A jótékonyági szervezet kiemelten fontosnak tartja, hogy elismerje és értékkelje a Karitás-

önkéntesek különböző szociális területeken végzett példaértékű munkáját szerte az országban. A díj további célja az önkéntesség társadalmi megítélésének növelése, valamint inspirálás a jótékonyásra és a karitatív tevékenységre. A Katolikus Karitás országos önkénteshálózatában jelenleg tizenhat egyházmegyei központban, több mint nyolcszáz csoportban közel tízezer önkéntes végez karitatív munkát.

Forrás: Katolikus Karitás – Caritas Hungarica
Fotó: Vermes Tibor

Váci Egyházmegye

Lelki hétvégére hívták a diakónusfeleségeket

A Váci Egyházmegye állandó diakónusainak házastársai szeptember 27-28-án lelki hétvégén vettek részt nemzeti kegyhelyünkön, Mátraverebély-Szentkúton. A második alkalommal rendezett találkozóról Csillag Éva írt beszámolót, amelyet az alábbiakban szerkesztve közlünk.

A hála szavai az elsők. Hála Istennek, hogy Mátraverebély-Szentkúton a Szűzanya palástja alá gyűjtött tizenhat váci egyházmegyei diakónusfeleséget egy „lelki wellnesshétvégére”. Hála Marton Zsolt püspök atyának, aki immár a második évben gondolt arra, hogy meghívja, vendégül lássa diakónusainak feleségeit. Hála Laczkó Mihály atyának, a diakónusok egyházmegyei felelősének és Tóth András atya egyházmegyei spirituálisnak, akik fogadták az asszonyokat, és színes lelki tartalommal töltötték meg számukra az ajándéknak szánt másfél napot.

A péntek esti megérkezés után színes képek segítségével meséltünk egymásnak az éppen aktuális lelki és testi állapotunkról, nehézségeinkről és örömeinkről, illetve arról, hogy mi mindent hagytunk otthon. Körünkben volt Páll Melinda, a Váci Egyházmegyei Családközpont vezetője is. Ezután játék következett. Templomaink tele vannak szimbólumokkal, üzenetet közvetítő tárgyakkal. Ezek közül választottuk ki azt, amelyik diakónusfeleségi szolgálatunkat a legjobban kifejezi. A tárgyak között akadt pad, templomajtó, nagyharang és kolomp, sekrestye, ambó, Szűz Mária-szobor, Jézus Szíve-kép, Cirenei Simont ábrázoló keresztúti állomás, a templomi padok között elhelyezett szőnyeg... S mindezeket persze gondolatok kísérték, amelyekből kiderült, miért és hogyan vagyunk jelen férjünk mellett a szolgálatban. Az esti program éjszakába nyúlt, jólesett találkozni, beszélgetni.

A szombat nap is játékkal kezdődött. Laczkó Mihály atya a diakónus környezetét alkotó emberek szellemes megjelenítésére tizenhat szerepet talált ki. Ezek közül választhatott magának ki-ki egy testhez állót: diakónus, a felesége, a gyerekei (kamaszkorú és kisebbek), plébá-

nus, nyugdíj előtt álló, fáradt hitoktató, sekrestyés, a plébániai képviselő-testület elnöke, püspök, a diakónus barátja, jóindulatú hívő, mindent kifogásoló hívő... A szerepjáték során összeállt performance-t azután az atyáknak és Páll Melindának adtuk elő.

Az ötletek kavalkádját Molnárné Jávorai Orsi rendezte egybe. Könnyek között kacagtunk már az előkészület alatt is, majd az előadáson a nézőinkkel közösen. Úgy gondolom, hogy az együtt nevetésnél nincs is nagyobb közösségformáló erő. Páll Melinda ezek után egy „időtortát” készített velünk, a tortát jelképező körbe egy

hét tevékenységet rajzoltuk bele. Érdekes volt ilyen módon tudatosítani, mivel mennyi időt töltünk a valóságban, s összehasonlítani ezt a vágyainkkal, vagy azzal, amin jó lenne változtatni. A feladat végén úgy álltunk fel az asztaltól, hogy azt éreztük: ezt a férjünkkel is érdemes volna megcsináltatni.

Az összegzés, végszó után a finom ebédnél Misi atyát köszöntöttük Szent Mihály napja alkalmából. Isten pedagógiája vezet azon az úton, ahol az ismeret és a szeretet kézen fogva járnak. Az *Őszövétségben* a megismerni szó megszeretni jelentést is hordoz. Az örök élet ígérete pedig abban áll, hogy megismerjük Isten. Megtapasztalhattuk ennek a bibliai igazságnak a valóságát. Az eddigi két „lelki wellnesshétvégén” a játékok és a beszélgetések segítségével jobban megismertük és megszerettük egymást.

Forrás és fotó: Váci Egyházmegye

Dinamikus imázsfilmel szólítják meg a közösségkeresőket

Az újpest-kertvárosi plébánia kezdeményezése

Ma, amikor már tényleg mindenki imázsfilmel készíti, miért ne szólíthatná meg így egy plébánia közössége is a lehetséges tagjait?

Ezzel a különleges kezdeményezéssel állt elő Budapesten az újpest-kertvárosi Szent István-plébánia, amely szeptember 27-én tette

közzé *Gyere, várunk, itt nyitott ajtókra találsz!* című négyperces hívogatóját. „Mindegy, hány éves vagy, jársz-e templomba, ha keresel egy helyet, egy közösséget, nálunk otthonra lelhetsz” – Horváth István plébános meghívó szavaival kezdődik a videó, amelyben a különböző templomi közösségek mutatkoznak be képen és szóban is.

ja István atya, aki aztán átadja a szót a baba-mama klub vezetőinek, a Laudate kórus vezetőjének, a gyerekek és a fiatal felnőttek hitoktatójának, a ministránsközösség, illetve a női imakör vezetőjének. Közös ima, aktív szolgálat, egymás terheinek megosztása, hitbeli fejlődés, kapcsolatok – ezek az imázsfilm kulcs-

szavai, melyek azt támasztják alá, hogy miért érdemes ennek a plébániának az aytján kopogtatni.

Láthatjuk, hallhatjuk, hogy itt a kisgyerek és a nyugdíjas éppúgy megtalálja a helyét. „Itt felfedezheted, mire vagy hivatva, mire szánt az Isten. Ebben segít a mi plébániai közösségünk” – mond-

„Pont annyival kapok többet, mint amennyivel ők többnek. Mint én” – mondja el például a fiatalok hitoktatója. A dinamikus zene összhangban áll azzal a lendülettel, amelyet a plébániai szolgálatból oroszlánrészt vállalók megfogalmaznak. Nézzük meg a videót, és tanuljunk tőlük lelkesedést! Mondjuk mi is a mi környezetünkön élőknek: Gyere, várunk nagy szeretettel, itt nyitott ajtókra találsz!

Agonás Szonja
Fotó: Újpest-kertvárosi Szent István-plébánia

Merjünk beszélni az érzéseinkről!

Interjú a negyvenéves magyarországi Házás Hétfége nemzeti felelőseivel

(Folytatás az 1. oldalról)

K. Zs.: A házás hétfégén tanultuk meg, hogy merjünk beszélni az érzéseinkről. Ez alapjaiban határozza meg a kommunikációt, melynek révén még közelebb kerülhetünk egymáshoz. Már az első házás hétfégén ismét nagyon közel éreztük magunkat egymáshoz, és megéltük azt az örömet, amit nyolc évvel korábban, az esküvőnk utáni időkben.

– Sokfelé járok az országban, rengeteg emberrel találkozom. Katolikus házaspároknál időnként azt tapasztalom, talán túlságosan biztonságban érzik magukat, hiszen a házassági eskü holtomiglan-holtodiglan szól, s ettől könnyű azt gondolni, hogy nem kell különösebb erőfeszítést tenni a kapcsolatért, ha más nem, a gyerekek ugyanis összekötik a házaspárokat. Voltak ilyen jelek az Önök házasságában?

K. G.: A holtomiglan-holtodiglan valójában a földi életünk végéig tart. Amikor a szerelem szeretetté szelídül, amikor a napfény helyét át-

tolmács segítségével tartották a hétfégét. Egy nagyon nyitott szívű magyar házaspár, Csanády Márta és Misi felkarolták a kezdeményezést, ők lettek a hazai Házás Hétfége alapítói és motorjai, Blanckenstein György atyával együtt. Ne felejtjük el, hogy 1984-ben még

ter) az elmúlt ötven évben világszerte közel száz országban több mint három és fél millió házaspárnak segített megújítani a kapcsolatát, és teljesebben élni meg a házasságát. Magyarországon hányan vettek részt első hétfégén, és jelenleg hány tagja van a mozgalomnak?

K. Zs.: Eddig közel 9200 házaspár vett részt első hétfégén. Összesen 832 hétfége volt az eltelt negyven év alatt, s ezeken több mint 450 atya vett részt.

K. G.: Rendszeresen 2500 pár jár a házás hétfégekre. De a mozgalmunk nemcsak házaspároknak, hanem katolikus lelkipásztoroknak, szerzeteseknek, nővéreknek is szól, nekik arról, hogy miként erősíthetik meg a kapcsolatukat a közösségükkel.

– Itthon Budapest a központ?

K. G.: Magyarországon a mozgalmunknak tíz tartománya van, mindegyiknek az élén egy-egy vezető áll. A tartományok tovább tagozódnak régiókra, területekre, csoportokra.

K. Zs.: Központól azonban nem beszélhetünk. Háromévente változik az is, hogy ki a hazai Házás Hétfége nemzeti felelős házaspárja. Előttünk a Kovács házaspár töltötte be ezt a tisztséget, ők Érsekcsanád laknak. Mi budapestiek vagyunk, de voltak előttünk szekszárdiak, simontornyaiak is országos felelősök.

– Nemzeti felelős házaspárként milyen feladatok hárulnak Önökre?

K. G.: Ebben a felelősségben nem ketten, hanem hárman szolgálunk. A megválasztott felelős pár választ maga mellé egy atyát a három évre. A csapatunk harmadik tagja Jeney Gábor atya, aki Soltvadkert plébános, és 2008 óta tagja a közösségnek.

K. Zs.: Tartjuk a kapcsolatot a tartományfelelősökkel, továbbadjuk az Európa Tanácsban meghallgatott bevezetőket, mindazokat a gondolatokat, melyek révén gyarapodhat a közösségünk. Nemzeti felelős teamként képviselnünk kell Magyarországot Európában. A legfőbb feladatunk talán az,

hogy lelkesítsük a házaspárokat, s őrizzük és továbbadjuk a mozgalmunk lelkiségét.

– Mi ennek a lelkiségnek a lényege?

K. Zs.: Három alapvető dolog határozza meg a házasságot: a szellemi, a lelki és a testi kapcsolat. A szellemi kapcsolat lényege a kommunikáció, a lelki a közös imádság, a testi kapcsolat pedig az érintés, vagyis a szexualitás, bár inkább az intimitás szót használnám. A Házás Hétfége célja, hogy ráirányítsa a házaspárok figyelmét ezek kiemelkedő jelentőségére. Ha ugyanis ezek a területek megfelelően működnek, biztos, hogy rendben lesz a házasságuk.

Három alapvető dolog határozza meg a házasságot: a szellemi, a lelki és a testi kapcsolat

– Ha esetleg súlyosabb gondok adódnak a házaspárok között, akkor is tud segíteni a házás hétfége?

K. G.: Ez esetben mindenképpen szükség van a nyitottságra, fölállva a konfliktust, hogy aztán végül jól jöjjünk ki belőle. Örökbecsű figyelmeztetés Szent Páltól: ne téj aludni haraggal a szívedben. Beszéljünk őszintén a problémáival kapcsolatban érzéseinkről, és mindkét fél törekedjen arra, hogy minél előbb és minél kisebb sérüléssel feloldja a konfliktust.

K. Zs.: Nagyon fontos mondata a házás hétfégének: A szeretet döntés. Ez azonban nem olyan egyszerű, mert túl kell lépnem az egómon, a sértettségemen és sok mindezt ahhoz, hogy őszintén azt tudjam mondani: melletted döntöttem. A másik meghatá-

rozó mondat pedig: Azt akarom, hogy neked jó legyen. Ha a másik lesz számomra a központ, és nem én, akkor ez működni fog. Azt azonban tudni kell, hogy a házás hétfége nem problémamegoldó hétfége, nem a válságban élő házaspárok mozgalma. Nem szakemberek tartják, itt mindenki önkéntes. Azok a párok, amelyeknek a tagjai bevezetőket, előadásokat tartanak, a saját életükből vett példákat mondanak el, de pont ezek a példák lesznek azok, amelyek lehetővé teszik, hogy a problémákkal küszködő párok is megnyíljanak egymás előtt. Lényeges az is, hogy a gondokat nem csoportban osztják meg egymással a házaspárok, hanem szigorúan egymás között. Ha valakinek meghallgatásra, segítségre van szüksége, ott van a teamhez tartozó atya, aki – ha szükséges – beszélget velük. A teamet alkotó párokkal is meg lehet osztani a nehézségeket, de mások előtt nem kell „kitérgetni a szennyest”, egymás között érdemes megbeszélni. A házás hétfégének meghatározó szerepe van a Szentléleknek, folyamatosan érezhető a jelenléte.

– A jubileumi rendezvényen elhangzott: a Házás Hétfége már negyven éve működik Magyarországon, és egyértelmű, hogy a Szentlélek vezet, de mivel emberek vagyunk, természetesen, hogy előfordulnak súrlódások.

K. Zs.: Ez elsősorban a szervezetten belüli dolgokra vonatkozik. A mozgalmunk egy nagy szeretetközösség, de

egyik nagyon fontos sarokkő: csak azok vehetnek részt a hétfégeken, akik szentségi házasságban élnek. A férfi férfival, nő nővel való együttélése nem szentségi kapcsolat. A szeretetkapcsolatba minden belefér, de a szentségi házasságba nem. Férfi, nő, apa, anya, gyerek. Ez az alap. Azt is lehet mondani ránk, hogy őskövület vagyunk, de mi az eredethez kötjük magukat. A Biblia egyértelműen kimondja, hogy az apa férfi, az anya nő.

K. Zs.: A szentségi házasság mindenképpen alap, mert szeretnénk rávilágítani arra, hogy a házasságot a Jóisten tervezte, ezért meghatározó a szerepe. A házasságban ketten vagyunk hárman.

– A jelenlegi világtendenciát figyelembe véve nem tartanak attól, hogy a Házás Hétfégehez, a Mécs Családközösséghez, a Schönstätt-mozgalomhoz vagy a Családok Jézusban közösséghez hasonló mozgalmak hamarosan szigetszerű képződmények lesznek a társadalomban?

K. G.: Nemzeti felelősként sok helyen megfordulunk a világban, és észre kellett venniük: Nyugat-Európában egyre kevesebb az egyházi esküvő, ennek következtében jelentősen csökkent a szentségi házasságban élők száma. Így a mozgalmunk is egyre kevesebb házaspárt hívhat meg házás hétfégekre. Az Ön által felsorolt házassági lelkiségi mozgalmak szintén hasonló gondokkal küszködnek. Nyugat-Európában folyamatosan csökken a templomok száma, kevesebb az igény a házás lelkiségi mozgalmakra is, de azért szükség van rájuk. Hollandiában például öt évvel ezelőtt halt meg a Házás Hétfége utolsó papja, ennek ellenére a tagok kitartanak, folytatják a munkát; érzik a probléma súlyát, de viszik a hátukon a közösséget.

K. Zs.: Számomra azért nagy ajándék, hogy beleláthatunk a külföldön zajló folyamatokba, mert így egyértelművé válik számunkra: ragaszkodnunk kell az általunk vallott értékekhez, a szentségi házassághoz, ahhoz, hogy hiteles mutassuk be: házasságban élni jó. Ebben a világban talán ez a legnehezebb, mert nagyobb hírértéke van egy rossz házasságnak, mint annak, ha a házások negyven-ötven-hatvan évig is együtt élnek. A hétköznapokban kellene megmutatnunk, hogy ez megvalósítható, megpedig nem fogcsikorgatva, hanem örömmel, szeretetben. Elmehetnénk a kisebb ellenállás felé, de ezzel sem a közösségünk tagjainak, sem a társadalomnak nem tennék jót. Az, hogy szigetszerű képződménnyé válhatunk, szerintem nemcsak a Házás Hétfégére igaz, hanem az egész kereszténységre is. Am a mi közösségünkben – és ez más egyházi közösségekben is tapasztalható – a szeretet, az összekapcsolódás és az Istenbe vetett hit olyan erőt ad, ami reményt jelent a jövőre nézve.

Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita

Örökbecsű figyelmeztetés Szent Páltól: ne téj aludni haraggal a szívedben

veszi a szürkeség, szükség van arra, hogy az ember kimosduljon ebből, függetlenül attól, hogy a házaspár katolikus, keresztény vagy nem hívő.

K. Zs.: Én nem gondolom, hogy a katolikus házaspárok túlzottan biztonságban éreznék magukat. Ha csak a mi példánkat vesszük: éltünk egymás mellett, jöttek a gyerekek, és Gábor már nem állt az első helyen az életemben. Az első hétfége nyitotta rá a szememet arra, hogy Isten után a férjemnek kell az elsőnek lennie számomra ahhoz, hogy a családukból harmónia legyen. Ha a kettőnk kapcsolata jó, akkor az egész családnak, a gyerekeknek is jó. Ha apa, anya rendben van, akkor az egész családban béke és nyugalom uralkodik.

– A magyarországi Házás Hétfége a közelmúltban ünnepelte létrejöttének negyvenedik évfordulóját. Mit tudhatunk a kezdetekről?

K. Zs.: 1983-ban egy keletnémet házaspár jött Magyarországra, és néhány magyar katolikus házaspárnak házás hétfégét tartottak német nyelven. Egy évvel később, 1984-ben egy osztrák házaspár érkezett, Wolfgang és Hanna Mandl, Reinhold Ettl katolikus pappal együtt. Ők már

szocializmus volt Magyarországon, ezért a Házás Hétfégét csak titokban lehetett működtetni. A rendezvényeken kiosztandó lapok el voltak dugva a nagymama pincéjében, hogyha esetleg a rendőrség házkutatást tartana a Csanády házaspárnál, ne legyen bajuk ebből.

K. G.: Budapesten többször tartottak házás hétfégét – akkoriban még alapozó hétfégének nevezték –, majd eljutott a kezdeményezés vidékre, és később a határon túlra is: a Vajdaságba, Felvidékre, Erdélybe, Partiumba, Kárpátaljára. Az utóbbi helyen jelenleg nem működik.

– A Magyar Katolikus Egyház hogyan viszonyult a Házás Hétfégehez az első időkben?

K. Zs.: A Magyar Katolikus Püspöki Konferenciához 1989-ben mentünk el bemutatkozni. Már a kezdetektől számíthattunk Blanckenstein György atyára, Bíró László püspök atyára (aki akkor még pécsi káplán volt), a vajdasági Nagy József atyára, Incze Béni atyára Erdélyben, Ács István füzéri plébánosra (későbbi egri segédpüspökre), Farkas Béla atyára, aki szekszárdi, majd pécsi plébános volt.

– A Házás Hétfége lelkiségi mozgalom (Marriage Encoun-

ALBÉRLET

PÉCSEN, a Petőfi utcában, egyetemek közelében kiadó egy 40 négyzetméteres, egyszobás, összkomfortos lakás. Érdeklődni: 06/30-286-1425

INGATLAN

ELADÓ BUDAPESTEN, AZ I. KERÜLETBEN, csendes utcában, de jó közlekedésnél, zöld, fás területre néző, magasföldszinti (első emeleti magasságban), 90

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNT, bélyeget, képselap, papírrégiséget és más régiséget vásárolunk, illetve árverésre átveszünk. Budapest VI., Andrássy út 16. T.: 06/1-

nm-es, háromszobás lakás, nagy étkező-konyhával, kádas-zuhanyzós fürdőszobával, külön WC-vel. Az új, zárt égésterű kombicirkóval ellátott lakás étkező-konyhája a belső zöld udvarra néz. Érdeklődni lehet: 06/30-202-0832

266-4154. Nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra.

SZOLGÁLTATÁS

FOGOSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén házánál is. T.: 06/1-213-5726

ÓLÓMŰVEG ABLAKOK restaurálását, tervezését, kivitelezését több évtizedes tapasztalattal vállaljuk. Tóth Erzsébet. T.: 06/20-438-5993; www.uvegfestestainedglass.hu

IMAÓRA

Kútölgöy Szűz Mária-egesztlőképnapja: egésztlő virasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltáriszentség előtt. 22 órakor szentmise. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regöczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75–77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikikon a templom karitászcsoportjának szándékára, a harmadikon az imáldába elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 7 óráig egésztlő imavirasztást tartunk Magyarországon, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmise után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

Szentmisek Mindszenty József bíboros boldoggá avatásáért Budapesten és Egerben a következő napokon: november 6., szerda, december 6., péntek. A boldoggáavatási szándékra mondott szentmiséket 7 órakor élőben közvetíti a budapesti városmajori Jézus Szíve-templomból (Budapest XII., Csaba utca 5.) a Magyar Katolikus Rádió, az egri bazilikából (Szent János Apostol és Evangélista-főszekesegyház, Eger, Pyrker tér 1.) a Szent István Rádió.

Csobánka-Szentkúton a régi hagyományokhoz híven folytatódna a nagy múltú elsőszombati szentmise. Mindenkit szeretettel várunk a festői szépségű Mária-kegyhelyen 2024. május 4-étől október hónapig minden elsőszombaton a szentkúti kápolnában 10.30 órakor kezdődő ünnepélyes egésztlő rózsafüzér-imádságra és a 11 órakor kezdődő szentmisére.

SZENTSÉGIMÁDÁS

Debrecenben, a Szent Anna-székesegyház keresztelő-kápolnájában (Debrecen, Szent Anna u. 15.) hétfőtől szombatig, a reggeli szentmise végéig az esti szentmise kezdetéig egész napos szentségimádási lehetőség lesz 2024-ben is. „Jöjjetek hozzám mind, akik fáradtak vagytok és terhet hordoztok, és én felüldítelek titeket!” (Mt 11,28). Szeretettel várják a közösségek, imacsoportok, családok, egyének jelentkezését erre a különleges lehetőségre, amelyre időpontot az egyházközség weboldalán <https://szentannaplebana.dnyem.hu/> lehet foglalni, illetve további információ a szentsegimadas.szentanna@gmail.com e-mail címen kérhető.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Móricz Zsigmond út 141.): október 24-én 18 órától 27-én 13 óráig Gál Péter atya lelkigyakorlata: „Jézus Krisztus a szabadító”. November 7-én 18 órától 10-én 13 óráig Ocsovai Grácián atya lelkigyakorlata: „Pio atya”. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

MÁRIARADNAI BÚCSÚ

október 6-8. | 3 nap | 94.900 Ft/fő

HÁLAADÓ ZARÁNDOKLAT

LENGYELORSZÁGBA

október 7-9. | 3 nap | 99.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA

október 21-27. | 7 nap | 349.900 Ft/fő

OLASZ SZENTEK ÉS SZENTÉLYEK NYOMÁN

november 4-10. | 7 nap | 289.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT MEDJUGORJÉBA

november 7-10. | 4 nap | 109.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT REPÜLŐVEL

február 9-12. | 4 nap | 349.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA,

CASCIÁBA ÉS ASSISIBE

március 10-16. | 7 nap | 419.900 Ft/fő

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT

március 12-16. | 5 nap | 149.900 Ft/fő

HÚSVÉT RÓMÁBAN

április 17-21. | 5 nap | 374.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA

+36 20 500 5050

www.viasacra.hu

Bánatszelidítő. A halál közelségével és a gyász fájdalmának terhével küzdőknek, valamint a mindennapi veszteségeinknek való továbbéléshez szeretnénk segítséget nyújtani sorstárscsoportjainkban. Találkozás a Pasaréti Községi Ház (Budapest II., Pasaréti út 102.) első emeleti termében kéthetente szerda délelőtt 10 órától 11.30-ig, a Szent Anna Plébánia (Budapest I., Aranyhal u. 1., a Batthyány téren, a templom mögött) alsó hittantermében pedig kéthetente szerda esténként 18 órától 19.30-ig. Időpontok: 2024. október 16., november 6., 20., december 4., 18. Az együttléteket – segítő sorstársakkal – Tegzes Katalin SA nővér vezeti (kato.tegzes@gmail.com, 06/30-462-9272).

MÉCS Napok – lelkigyakorlatot tartanak fiatal pároknak Budapesten, a budatétényi verbita Szent Arnold Lelkigyakorlatos Házban (Budapest XXII., Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5.) 2024. november 15-17., péntek estétől vasárnap délutánig. A MÉCS Napok lelkigyakorlatokat a MÉCS-ben szolgálatot vállaló papok és házaspárok szervezik minden érdeklődőnek. Szeretettel várják az együtt járó és jegyespárokat, valamint a három éven belül házassodott házaspárokat a következő alkalomra. A programot Papp Tihám OFM atya vezeti. Kedvezményes jelentkezési határidő: 2024. október 8., kedd. Jelentkezési határidő: 2024. november 8., péntek. További információ: <https://mecshonlap.hu>

LELKINAPOK

„Minden vég egy új kezdet” címmel őszi lelkಿನapok a Szív Lelkiségi Központban (Tahi, Villator 7-9. T.: 06/26-387-162.). Szeretettel hívunk és várunk megfontolásra és elcsendesedésre mindenkit, akit megszorít a gyász, megbénít a veszteség. Időpont: 2024. október 18–20. között, péntek 14 órától vasárnap 14 óráig. Előzetes jelentkezés szükséges a programvezetőnél, Tegzes Katalinnál: kato.tegzes@gmail.com, 06/30-462-9272. Hozza magával személyes holmiját és törölközőt, illetve jelezzé, ha diétát kér! Megközelítés: Volánbusz, Tahi – Hidfő mh., a Bartók Béla úton felfelé.

BÚCSÚ

A soroksár-újtelepi Fatimai Szűzanya-templom (Budapest XXIII., Szent László út 149.) szeretettel várja a zárándokokat október 13-ai búcsújára. 8 órakor a zárándokok fogadása, 10 órakor egyetemisták tanúságtétele, 11 órakor rózsafüzér-imádság, 12 órakor ünnepi szentmise Martos Levente Balázs püspök vezetésével, majd kómenet lesz a Szűzanya feldíszített szobrával.

ELŐADÁS

„Képe(l)tt beteg” címmel új előadás-sorozat indul a Pázmány Szabadegyetem keretében Budapesten, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karán (Budapest VIII., Szentkirályi u. 28., Gy102-es terem) 2024. október 24. és november 28. között, csütörtök délelőttől. „Életkorunkra, képzettségünkre és bármely más meghatározó adottságunkra tekintet nélkül, mindennapi életünk részét képezi az orvosokkal, az egészségügyi szolgáltatókkal való kapcsolat, amelynek középpontjában a magunk vagy hozzátartozónk egészsége, élete és méltósága áll. A »Képe(l)tt beteg« című előadás-sorozat ezt a mindennapi, »laikus« gyakorlatot és tapasztalást segíti (jog)tudatossá és érthetővé tenni, megfogalmazva az etikai, teológiai, jogi és egyéb társadalomtudományi kérdéseket és dilemmákat. Mivel az e körben felmerülő kérdések és dilemmák jelentős részére nincs többségi, társadalmilag általánosan elfogadott válasz, így azokat az előadás-sorozat sem kívánja kizáró módon megválaszolni, de igyekszik olyan ismereteket, összefüggéseket és érveket felsorakoztatni, amelyek hozzásegíthetnek, hogy ne mi legyünk a megmosolyogni való »képzelt beteg« saját életünk színművében.” Bővebb információ: <https://ppke.hu/pazmany-szabadegyetem-jak-kepzett-beteg>

KONFERENCIA

Imádság – Közösség – Cigánypasztoráció címmel Országos Cigánypasztorációs Konferenciát tartanak Egerben a Boldog Ceferino Intézet és az Egri Főegyházmegye szervezésében október 18-án, pénteken 9.30 és 18 óra között, az Eszterházy Károly Katolikus Egyetemen, a liceumi kápolnában (Eger, Eszterházy tér 1.). A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Bővebb információ: <https://boldogceferinointezet.hu>. Szabó Veronika T.: +36/30-161-2577, e-mail: asszisztens@boldogceferinointezet.hu

VETÉLKEDŐ

Történelmi vetélkedő nem csak görögkatolikusoknak. A budapesti Szent Anna Görögkatolikus Gimnázium és Technikum történelemversenyt hirdet 7–8. osztályos, Kárpát-medencei katolikus

TÍZÉVES A MAGYAR KURÍR FOTÓÁGAZATA

A LÉLEK PILLANATAI

CÍMMEL NYÍLT TÁRLAT SZEPTEMBER 23-ÁN

MERÉNYI ZITA ÉS LAMBERT ATTILA

FOTÓBÓL A GYŐRI TRIANGULUM GALÉRIÁBAN

(GYŐR, GUTENBERG TÉR 2.)

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ

2024. OKTÓBER 20-ÁIG

A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ URNATEMETŐJÉBEN URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT, valamint ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS LEHETŐSÉGÉT KÍNÁLJA.

Temetőnk minden nap 8 – 18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartása:

Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig

Telefon: 1/203–8912; E-mail: urnauroda@szgp.hu

Plébániai iroda nyitvatartása:

Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig

Telefon: 1/203–8915; E-mail: iroda@szgp.hu

Templomunk miserendje:

Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00

Hétköznap: 7.00 és 17.00 Szombaton 7.00 és 18.00

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.; Honlap: <https://szgp.hu>

Ünnepeljük együtt a Mindszentyneum 2. születésnapját 2024.10.17-23. között!

További programok: mindszentyneum.hu

tanuló számára. A verseny témája: Széchenyi István, a reformok embere; Széchenyi Magyarország felzárkóztatásának érdekében végzett gyakorlati tevékenysége. A versenyre háromfős csapatok jelentkezését várják. A vetélkedő kétfordulós. Nevezési határidő: 2024. november 15. Az első forduló pályamunkáinak beküldési határideje: december 15. További információk: <https://hd.gorogkatolikus.hu/Tortelenelmi-vetelkedo>

MEGHÍVÓ

Ünnepélyes orgonaátadó lesz Enyingen október 19-én, szombaton 17 órakor a Nepomuki Szent János-templomban (Enying, Szabadság tér 4.). Közreműködik: Dankos Attila orgonaművész. Mindenkit szeretettel hívunk és várunk!

Akikhez szölok, értik címmel Greguss Sándor írásából hallhatók részletek 2024. október 19-én, szombaton 19 órától Fóton, a Károlyi-kastélyban (Fót, Vörösmarty tér 2.). Közreműködik: Borka Zsolt (ének, gitár), Cselőtei Anna (ének, hegedű), Keserű Konrád (gitár), Koródi Szilárd (próza). Miden érdeklődőt szeretettel várunk!

Sorstársak a Conti utcában címmel börtönsétákat szerveznek az egykori budapesti Conti utcai fegyházba, ahol Mindszenty József bíboros közel öt éven át raboskodott magánzárkás titkos fegyencént. Szeretettel ajánljuk ezt az alkalmat mindazoknak, akik szívesen hallanak az ő és számos sorstársa történetéről azon a helyszínen, ahol az események valóban végbementek. Sétaidőpontok: 2024. október 24., csütörtök 9.30, 10.30, 11.30, 12.30 óra. Október 25., péntek 10.30 óra. A rendezvény ingyenes, de regisztrációköteles. Bővebb információk: <https://www.mindszentyalapitvany.hu/>

Tisztelt Olvasóink!
Az egyházi közleményeket és híreket szerkesztve közöljük. Megértésüket köszönjük.
A szerkesztőség

Küzdelem a teremtésvédelemért

Beszélgetés az ökológiai megtérésről

Hogyan válik valaki elkötelezett teremtésvédővé? Mi tartja ébren benne a lelkesedést, hogy szembemenjen a többséggel? Milyen módon vesz részt az Egyház ebben a küzdelemben? Darányiné Szabó Eszterrel, a Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesület önkéntesével és Bánlaki Zsanett-tel, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) Caritas in Veritate Bizottságnak irodavezetőjével beszélgettünk.

– Hogyan kerültek kapcsolatba a teremtésvédelemmel, és mi motiválta Önöket arra, hogy az aktivistái legyenek?

Darányiné Szabó Eszter: Ügyvédként dolgozom, három gyermek édesanyja és a Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesület önkéntese vagyok. Egyharmad-egyharmad-egyharmad arányban osztom meg magam a civil szolgálat, a pénzkereső munka és a család között. Hét-nyolc évvel ezelőtt szembesültem az ökoszociális válság súlyosságával. Ekkor kezdtem felismerni a saját felelősségemet, és azt is, hogy a fogyasztói életmódom révén magam is része vagyok a problémának. E felismeréstől hajtva szinte azonnal változtattunk a családunk életmódján. Többnyire szezonális alapanyagokból főzünk, nem utazunk repülővel, a lehetséges legnagyobb mértékben csökkentjük az autó használatát, piacon, csomagolásmentes termékeket vásárolunk, ruhát és más tartós cikket pedig csak nagyon keveset és leginkább másodkézből veszünk. Bár korábban sem éltünk nagy lábon, a fogyasztás visszafogása egyik pillanatról a másikra mégis radikális volt. Csodálkozva és örömmel láttuk, hogy ez a változtatás minden szempontból jó volt nekünk: több pénzünk maradt, és több időnk, amit együtt tölthettünk. Ráadásul rádöbrentünk, hogy az ökotudatos élet alap gondolata – „ne gyűjts itt a Földön kincseket” – nagyon is ismerősen cseng. Hiszen ez a katolikus tanítással és a nagy világvallások alapelveivel is teljes összhangban van.

Bánlaki Zsanett: Bevalom, engem a munkám vezetett közel a teremtésvédelemhez. Elsőként Nobilis Máriaó atya kopogtatott be az irodám ajtaján és mutatkozott be nekem. Máriaó atya a Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesület alapító tagja, és 2008-ban központi szerepet játszott a püspöki kar *Felelőségünk a teremtett világért* című teremtésvédelmi körlevélének megjelentetésében. A Caritas in Veritate Bizottság teremtésvédelmi programjainak szervezésével összefüggésben egyre több szakemberrel találkoztam, akiknek tudása, alázata, egyszerűsége és közvetlensége nagyon megragadott. Felismertem, hogy az életemben már addig is jelen volt a környezettudatosság. A gyerekeknek és magamnak nem vásárolok új ruhákat. Olyan támogatóim lettek, akik rendszeresen nekünk adják az általuk már nem használt ruháikat, s ezekből aztán másoknak is juttatok. Bár panellakásban élünk, ami sajnos nagyon környezetromboló, igyekszünk megtenni, amit lehet. A többi lakóval közösen kialakítottuk azt a szokást, hogy fölösleges dolgainkat vagy akár tartós élelmiszereket is csebereljük. Kevesebbet dobunk ki a szemétkébe, és az élelmiszereket maximálisan felhasználjuk. Törekszünk arra, hogy a lehető legkevesebbet

használni az autót, és csak a legszükségesebb dolgokat vásároljuk meg. Sokat számít szerintem az is, hogy a nyaralásainkat meglehetősen nomád körülmények között a természetben töltjük, sátorozunk. Repülőre pedig csak akkor ülök, ha az a munkám miatt szükséges.

– Hogyan fogadták a gyerekek az életmódváltást?

D. Sz. E.: Amikor átálltunk az egyszerűbb életvitelre, a gyerekek még kicsik voltak, így nem igazán volt beleszólásuk ebbe. Nekik ez a természetes. Most, hogy már nagyobbak, néha kérdeznek vagy kritizálnak, de alapvetően alkalmazkodtak ehhez az életformához. Mindig igyekszem az egyéniségükhöz és a tőröképességükhöz igazítani, hogy mit várok el tőlük. Tisztában vagyok azzal, hogy a gyerekekre nagy nyomás nehezedik a kortársaik részéről, hiszen az ő korosztályuk lényegében fogyasztási kényszerben nő fel. Nagyon igaz, amit Ferenc pápa ír a *Laudato si'* enciklikájában: sok fiatal rendelkezik „új

Bánlaki Zsanett

ökológiai érzékenységgel és nagy-lelkű szellemiséggel, és néhányan közülük csodálatosan küzdenek a környezet védelméért, csak hogy egy erősen fogyasztói és jóléti környezetben nőnek fel, amely megnehezíti más szokások kialakítását”. Valóban, a kétezres években született gyerekeknek már az a természetes, hogy minden van, és fogyasztunk. A fogyasztásban találjuk meg az egyetlen örömeinket. Egy ilyen közegben az én „teremtésvédő életmódot élő” gyerekeim könnyen neveltség tárgyává válhatnak, ha túlzásba esünk, és ezt semmiképp nem szeretném. Megoldást jelenthet az is, hogy igyekszem hatni a közvetlen környezetünkre: például beszélgetek a gyerekeim barátainak a szüleivel arról, hogy mi miért élünk így. Megpróbálok láttatni velük az indokainkat, és megértetni velük, hogy miért előnyös minden szempontból – különösen, de nem kizárólag vallási szempontból –, ha kicsit kiszakadunk a fogyasztói életmód rabságából.

– A beszélgetésünk apropója, hogy megkezdődött a negyedik Laudato

si'-animátorképzés. Kik jelentkeznek ezekre a kurzusokra, és milyen motivációval érkeznek?

B. Zs.: Nagyon vegyes a jelentkezők háttere. A korábbi három alkalomra körülbelül százan jelentkeztek, és átlagosan negyvenen végeztek. A mostani kurzusra jelentkezettek száma már száznegyven. Vannak közöttük világiak és szerzetesek, pedagógusok, határon túli magyarok. A képzés egy öt foglalkozásból álló online kurzus a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Caritas in Veritate Bizottsága és a Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesület együttműködésében. A program hangsúlyozza a szellemi dimenzió fontosságát, a résztvevők spirituális szinten is elmélyülhetnek a teremtésvédelem témájában, és megtanulják, hogy miként kapcsolják össze a hitüket a környezeti kihívások kezelésével. Ez egy olyan, mélyebb elköteleződést eredményezhet, amely nemcsak a környezeti, hanem a lelki fejlődésre is épít.

– Felhívják a figyelmet az ökológiai megtérés fontosságára. Mít értenek e fogalom alatt?

D. Sz. E.: Az ökológiai megtérés sokkal több mint egyszerű életmódváltás. Benne van, hogy a változtatás alapja az értékrendváltás. Valóban megtérésről van szó tehát. Az első mozzanat az, hogy megállok, mert rájöttem, hogy bűnt követtem el. Megbánom, és elhatározom, hogy többet nem vétkezem. Az életmódváltás egy nagyon hasonló lelki folyamatot takar. A változtatás akkor lehet tartós, ha megalapozza ez a lelki folyamat. Itt van az Egyház szerepe, ezen a téren tud meghatározó lenni a hozzájárulása a változáshoz. Amikor világi környezetvédő szervezetekkel együtt veszünk részt konferenciákon, gyakran tapasztaljuk, mennyire hiányzik ez a lelki folyamat.

B. Zs.: Ferenc pápa meg merte fogalmazni, hogy a természet ellen elkövetett cselekedetek bűnök. Létezik ökológiai lelki tükrös is, olyan kérdésekkel, mint például hogy vásárlásnap a templomban voltam vagy vásároltam. Ma a plázák a fogyasztás templomai. Ha az imádság, a szemlélődés az alap az életben, és rá tudok csodálkozni a világra, akkor nem lesz olyan hiányérzetem, amit a fogyasztással próbálok ellensúlyozni. A fogyasztás igazából soha nem lesz alkalmas a hiány betöltésére, mindig csak egyre több fogyasztást szül. Október közepén tartjuk a püspökök által kinevezett egyházmegyei terem-

tésvédelmi referensek találkozóját Bárdudvarnokon. A találkozón Varga László püspök atya lelkigyakorlatot fog tartani, ami a program teljes első napját betölti. A lelkigyakorlat azért lesz ilyen hangsúlyos a találkozón, mert mindennek a kiindulópontja az, hogy az ember elcsendesül, szemlélődik, és rácsodálkozik a teremtségre, a természetre. A következő lépés lesz, hogy megövjá az.

– Hogyan épül fel a Laudato si'-animátorkurzus?

B. Zs.: Az első alkalom témája: Láss! A második:

Ítéld! A harmadik: Cselekedj! Keresd meg, mit tudsz tenni egyéni szinten. A negyedik: Cselekedj közösségi szinten! Az ötödik online webinar témája pedig a helyi közösségi aktivitással kapcsolatos workshop, illetve a záróprojekt. Az első webinar egy természetvédő és egy társadalomtudományokkal foglalkozó előadó tolmácsolásában gyakorlatilag látletet ad arról, hogy mibe kormányozta magát

Darányiné Szabó Eszter

az emberiség. Egy pillanatfelvétellel szembesítjük magunkat azzal, hogy mi történik a természeti környezetben és a társadalomban. A második alkalom a teológiai és a pszichológiai oldalról szól. A teológiai előadás mindig szerzetes tartja.

– Milyen záróprojektek a leggyakoribbak?

D. Sz. E.: Három területről lehet projektet választani: lelkeség, napi cselekvés és prófétai kiállás. A lelkeség terén az animátorok gyakran a természetben végzett lelkigyakorlatot, elmélkedést szerveznek, melynek során a résztvevők a természet kerestül tapasztalhatják meg Istent. A napi cselekvés témájában a legnagyobb a változatosság. Az én záróprojektem például egy kerületi plébániák közötti biciklioktatás volt. A plébánosok fogadták a résztvevőket, áldást adtak ránk, azután tanultuk a kerékpározás szabályait. Gyakori a szemétszedés, a faültetés is, a pedagógusok szívesen szerveznek teremtésvédelmi napot. A harmadik terület a legnehezebb, a prófétai kiállás, vagy mondhatnánk, érdekérvényesítés. Ezek jobban átgondolandó, hosszabb átfutású projektek. Volt például egy animátor Pécsről, aki a helyi patak védelmében indított petíciót. A szervezők javaslata az, hogy mindenki a közvetlen környezetében próbáljon cselekedni, mert az senki másnak nem olyan fontos.

– Hogyan birkóznak meg a frusztrációval, hogy amit az életmódjukkal képviselnek, az szembemegy a többséggel?

D. Sz. E.: Ez egyéni lelki alkat kérdése is. Én eléggé domináns típus vagyok, nem zavar, ha szembemegyek

a többséggel. Sok minden ad erőt. Az egyik kedvenc idézetem Ferenc pápától ez: „mivel tudjuk, hogy a dolgokon lehet változtatni”. Nem azt mondja, hogy reméljük, nem is azt, hogy imádkozunk érte, hanem kijelenti, hogy „tudjuk”. Mekkora erő és bizonyosság van ebben a kijelentésben! Ráadásul igaz is. A dolgokon valóban tudunk változtatni. Én ebben a változtatási folyamatban szeretnék a Szentatya munkatársa lenni. Inkább az frusztrál, hogy nap mint nap akadályokba ütközöm, például ha vásárolnom kell valamit, és nem találok fenntartható termékeket. Az ilyen helyzetekben az aktivizmusban találok meg az energiát, a falakat, amelyekbe beleütköztem, igyekszem egyre arrébb és arrébb tolni.

– Az sem kedvetlenül el Önöket, hogy az aktivizmus általában nagyon apró eredményeket ér el?

D. Sz. E.: Ez sem tud eltántorítani. Fontos tudatosítani, hogy igenis vannak változások. Nem egyik napról a másikra történnek, de ha összehasonlítjuk, hogy tíz évvel ezelőtt milyen volt Budapesten bringázni, és milyen most, akkor látjuk a különbséget.

Néha érdemes nagyobb időtávú összehasonlításokat tenni. Nagy az előrelépés abban is, hogy ki hogyan viszonyul az én alternatív életmódomhoz. Hat évvel ezelőtt egyszerűen flúgosnak tartottak. Ma már szinte mindig csodálattal hallgatják a történetemet. Igyekszem olyan, valós alternatívát felmutatni, ami másoknak is vonzó. Mivel én jól érzem magam ebben, ezért azt gondolom, hogy ez egy működőképes módszer. Nagyon erős bennem a motiváció, hogy alakítsam a mikroökönyezetemet.

– Mivel tudja gazdagítani a Caritas in Veritate Bizottság az animátorképzést?

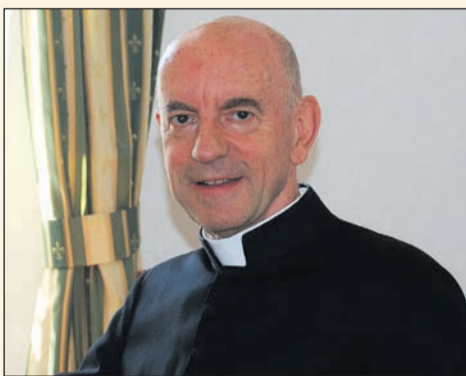
B. Zs.: A bizottság odaáll minden olyan ügy mellé, ami az Egyház társadalmi tanítását képviseli. A Laudato si'-animátorképzés egy háromoldallú megállapodás keretében jött létre, amelyben az olasz Laudato si' Mozgalom, a Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesület és a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia vesz részt. A Caritas in Veritate Bizottság, amely az MKPK-n belül a teremtésvédelemért felel, azt kérte az egyházmegyéik főpásztoraitól, hogy nevezzenek ki teremtésvédelmi referenseket, akik évente találkoznak, és megosztják egymással a tapasztalataikat, jó gyakorlatokat, nehézségeiket. Székely János püspök, a Caritas in Veritate Bizottság elnöke azt kéri a referensektől, hogy vegyenek részt egyházmegyéjük különböző bizottságainak ülésein, mert a teremtésvédelem mindenkit érint, és így hatni tudnak az egész egyházmegyéjük, a plébániák életére. A bizottság szakmai képzéseket is nyújt, és szeretne hálózatot kiépíteni az animátorok és referensek között. Az a célunk, hogy a teremtésvédelem minden szinten megjelenjen: az egyházmegyéikben, a plébániákon és az oktatási intézményekben is. Székely János kezdeményezésére a Katolikus Pedagógiai Intézettel szoros együttműködéssel létrehoztuk a Teremtésvédő óvoda, iskola címet, amelynek megszerzésére pályázhatnak az oktatási-nevelési intézmények.

Trautwein Éva
Fotó: Merényi Zita

HÍREK KÉPEKBEN

• **A Nyolc Boldogság Közösség** pécsi házának megnyitóját, házszenelőjét tartották szeptember 28-án. Az új alapítás Gábrriel, Mihály és Rafael főangyalokról kapta titulussát. Az ünnepi eseményen Felföldi László pécsi megyéspüspök és Johannes-Maria Poblitzki CB atya, a közösség általános előljárója is jelen volt.

• **Elhunyt az Opus Dei első magyarországi papja**, aki 1992 óta élt hazánkban. Philip Crossey életének 75. évében, állhatatosan és derűvel viselt hosszú betegség után szeptember 26-án visszaadta lelkét Teremtőjének.

• **Tizenötödik rendezték meg** a rózsafüzért imádkozók országos találkozóját október 5-én. A budapesti Rózsafüzér Királynéja-templomba hazánk szinte minden tájáról érkeztek zarándokok. Az egész napos imádság moderátora Nagy Károly, a templom plébánosa volt.

Kiáltssuk világgá: „Van anyánk!”

Fatima-estre hívunk mindenkit a Szent István-bazilikába

Szeretettel hívunk és várunk mindenkit október 13-án, vasárnap a Budapesten, a Szent István-bazilikában 16 órától rendezendő ünnepi estre, amellyel az utolsó fatimai jelenés napjára emlékezünk. Az est szervezője a Magyar Kurír.

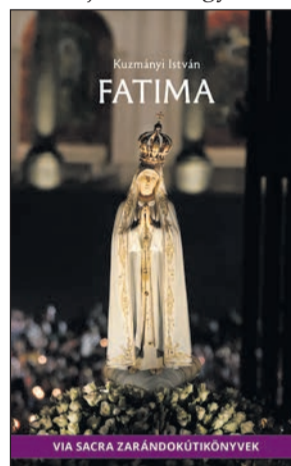
Fotó: Merényi Zita

16 órától a bazilika Mária termében Kuzmányi István diakónus, a Fatima zarándokútikönyv szerzője tart vetített képes előadást. Ezt követi Kovács Zoltán mariológus, egyetemi tanár, a Szent István-bazilika plébános-helyettesének teológiai előadása a portugáliai kegyhely titkáról és üzenetéről. 17.15-től közösen imádkozunk a rózsafüzért a bazilika Szűz Mária-kápolnájában, majd 18 órakor szentmisét ünneplünk a bazilikában.

Az eseményen való részvétel ingyenes, minden érdeklődőt szeretettel várunk. „Induljunk el együtt Fatimába! Lépjünk a gyermekek nyomába! Fussunk együtt a pástorgyermekekkel, és kiáltssuk világgá: »Van anyánk!«” *A Magyar Kurír* gondozásában, a Via Sacra zarándok utazási irodával együttműködésben, Palánki Ferenc debrecen-nyíregyházi megyéspüspök ajánlásával megjelent *Fatima* című zarándokútikönyv 252 oldalon, 123 képpel és két részletes térképpel nyújt segítséget a portugáliai kegyhely és környéke megismeréséhez. A kötet az esemény ideje alatt a Mária teremben megvásárolható lesz.

„Hálás szívvel gondolok vissza a Fatimába vezetett nemzeti zarándoklatokra, arra, amikor 2019-ben felajánlottuk a Szűzanyának az

52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszust, 2022-ben pedig hálát adtunk érte. Fatimában magyarként is otthon érezhettük magunkat.

Elég, ha a Magyar Keresztútra gondolunk, amely emigrációba kényszerült testvéreink adományaiból épült, vagy Kondor Lajos verbita szerzetes elévülhetetlen posztulátori szolgálatára a pástorgyermekek szenttéavatási eljárásában. Hála illeti őket mindezekért, de tudnunk kell, az otthont a Szűzanya készíti számunkra. Ő minden embernek otthont akar készíteni, hiszen kétezzer éve szent Fiának adott igazi otthont, azóta pedig szívében mindenkinek, aki élete zarándokútján szeretne hazatalálni Istenhez” – írja a kötetet ajánló soraiban Palánki Ferenc.

Fatima című kiadványunk megrendelhető az Új Ember online könyvárúházbán és megvásárolható az Új Ember könyvesboltban (Budapest V. kerület, Ferenciek tere 7-8. Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9-18 óráig).

K.I.

„Hívjatok meg mindenkit a menyegzőre!”

Tizenöt éves az újraalapított Szent Gyermekség Műve

Idén ünnepi újraalapítása 15. évfordulóját a hazai Szent Gyermekség Műve. Jelenlegi vezetője Tete Remis SVD, aki október 5-ére Fótra hívta ünnepelni a missziós gyermekeket, animátorait és szüleit. A jubileumi szentmisét Kiss-Rigó László szeged-csanádi megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) Missziós Bizottságának elnöke mutatta be.

Az egész napos eseményen az ország negyven missziós csoportját kis küldöttségek képviselték, amelyek Nyíregyházáról, Mátészalkáról, Budapest-Rákosszentmihályról, Fótról, Patakról, Piliscsabáról érkeztek. Főton a Szeplőtelen Fogantatás-templom plébániai közösségének egyik csoportjaként működik a Szent Gyermekség Műve. Sebők Sándor plébánossal ők vállalták, hogy a tizenötödik születésnapján ünnepelés házigazdái lesznek.

A nap első programja egy rövid előadás volt, melyben felidéztek a misszió történetét és a hazai újraalapítás óta eltelt tizenöt év legfontosabb pillanatait. A Szent Gyermekség Műve a nyolc-tizenöt éves korosztályhoz tartozókat hívja közösségbe, hogy megismerjék a tettekhez kötött hit örömeit, és bátran vállalják a missziós küldetést, „kis imával és kis áldozattal” segítve az itthon és a világban bárhol élő rászoruló gyermekeket és szüleit.

Benvin Sebastian Madassery SVD 2007-től volt igazgatója az újalakult magyarországi Pápai Missziós Műveknek. Keserű Márta egy lelkipályakorlaton ismerte meg a nem sokkal azelőtt hazánkba érkezett verbita

papot, akivel barátságot kötötték. Egy idő után Sebastian atya feltette neki a kérdést, hogy segít-e Magyarországon újraindítani a Szent Gyermekség Művét. Márta azonnal igent mondott, s ma már négy gyermeke is segíti ebben a munkában. A jubileumi találkozón nyolc unokája is részt vett.

2009 pünkösdjén harmincnégy gyermek utazott Rómába, hogy részt vegyen az Európai Missziós Gyer-

mektársaságok találkozásán, amelyen XVI. Benedek pápa fogadta és megáldotta őket, Sebastian atya pedig többüket is taggá avatta. Ez tizenöt évvel ezelőtt történt, ma pedig Magyarországon közel negyven településen kétezer gyermek vesz már részt a szolgálatban.

A nap az ünnepi szentmisével folytatódott, melyet Kiss-Rigó László szeged-csanádi főpásztor, az MKPK

missziós püspöke mutatott be. Vele koncelebrált Sebők Sándor mesterkanonok, regnumi atya, főtí plébános, a Váci Egyházmegye korábbi családpsztorációs referense; Tete Remis SVD és a vele érkező missziós verbita kispapok, valamint Kárpáti Sándor Attila atya, aki a nap folyamán a szentgyónásukat elvégezni kívánókat is várta.

A zenei szolgálatot a főtí missziósok állandó segítői, Borka Zsolt és barátai látták el. Kiss-Rigó László közvetlen hangon szólította meg a gyerekeket, és arra emlékeztette őket, bár igaz, hogy Istennek mérhetetlenül kedves a gyermekek imája, tenniük is kell azért, hogy megőrizték Jézus barátságát. Időt és

figyelmet kell szentelni neki, hogy aztán másoknak is elvihessék üzenetét, és Jézus barátaiavá tehessék azokat is, akik még nem ismerik őt. A püspök ráirányította a gyerekek figyelmét arra, hogy szavuknak bizony különleges súlya van, éppen ezért a felelősségük is nagy. Nem igaz, hogy mert kicsik, csak keveset tehetnek. Eppen ellenkezőleg! Jézus azt tanítja apostolainak: „Bizony mondom nektek, ha nem változtok meg, s nem lesztek olyanok, mint a gyerekek, nem mentek be a mennyek országába.”

A szentmisében a felajánlások a gyermekek különböző tárgyakat vittek az oltárhoz – zöld sapkát a

missziós lelkület, édességet a lemondás, Bibliát a tanítás megőrzése és továbbadása, rózsafüzért az oltalmazó Szűzanyához szóló imádság, fából készült kardot a világ békéjéért való könyörgés szimbólumaként, valamint kenyeret és bort az Eucharisztia jelképeként.

A délután Greguss Anna tanúságtételével folytatódott. Anna huszonegy éves fiatal nő, akiből sugárzik a derű és a gondviselésbe vetett bizalom. A nemrég elhunyt író, költő és filmrendező, Greguss Sándor és az afrikai missziós orvos, Afréka, azaz Fodor Réka lánya, aki maga is járt már édesanyjával orvosmisszióban.

A gyerekek csöndben és figyelmesen hallgatták őszinte, közvetlen és sokszor megindító szavait. Felidézte egyik legnehezebb és egyben legszebb afrikai élményét is: egyszer egy égési sérüléssel kórházba került asszonyhoz lépett oda, aki a fájdalomtól beszélni is alig tudott, ám az első kérdésével ő mégis a látogatója felől érdeklődött: „Mondd, hogy vagy?” Ez az élmény ma is kíséri, és emlékezteti a legfontosabbra: mindig képesnek kell lennünk hálát adni azért, amink van, hiszen a Jóisten egyedül a mi számunkra készítette azt, személyesen nekünk. Az afrikai gyermekek így élnek az életüket, akkor is, ha rongyokból készítenek maguknak focilabdát, vagy ha csak kétnaponta vacsoráznak. Ők nem a tárgyaikért, az ételükért adnak hálát, hanem túlcserélő szívvel képesek megköszönni a nekik adott időt, a gyógyító szándékot, közösségeiket, családtagjaikat. Az életük alapja a hála, amit nekünk is meg kell tanulnunk.

Horogszegi-Lenhardt Erika
Fotó: Lambert Attila